

ב'ה תומך

בצורת הטענה

חנוך לך עשה זו
אוזן יחויר ואמר רבוי
בשים אם אונו מילבאנן

שנגן טכניות אמת מטה
בתוכה לא סנק פיפוי רטמְלָם
ולב איש יותר כל רטמְלָם לטע
הא בכרי דמתן ליקון "שטע מינה ס'ת"
שנמצא ביד עומר וכוכבים קדרן בו דילמא
לונגו אמר רב נחמן ג'ג'קון ספר תורה
שכתבו כין יצחן כתבו עוגן וכוכבים ינו^ר
נמצאו ביד מין ינו נמצאו ביד עומר וכוכבים
אממי לה ינו ואמר לה קדרן בז' ספר תורה
שכתב עמר וכוכבים חוץ דודא ישך ותניא
אידך ינו ותניא אידך קדרן בז' אל קשייא הא
הרבייא ישך ר'ח' הוא אמר ס'תם מהשבתה
עובד וכוכבים לעודרין וכוכבים והוא תניא
ינו והאי דודן אידך דודן ר' ר' המנאנא בירא
רכרא בפושניאו ט' לחולין מנותות שבנן
(מ') ומפור עמר וכוכבים פולין ישארם וקשייטם
ונמווי יישראל טמר פולין ישארם וקשייטם
וחברתם כל שיינו בקשריה ישו' בקשריה
ובל שיאנו בקשריה איןו בקשריה הוא דודנא
קדרן בו היא גואז הא דודנא* ס'תם מהשבתה
מן היעובי וכוכבים בכל מקום ובלבך שיינו
ברובין כלחנן ומעשה בעורר וכוכבים אחד
בצין שההו טוב פטירים והזיר רשב'ג^ר
לייח' מושׁ וועל'ג' יעיבר לישן בע' בתבה
לשם לא עע' דודנא ציקן ווב או שללה
עליה ער בהתחם טמאתה פטולה ער ברמה
טרורה בשורתה ואע' פ' שלא עיברן לשם רבי
שכמען בען מלאי לאמר אפליע ער בהתחם
טרורה פטולה דע' שעיברן לשם אמר דברה
שפטול בער שחוור לטווע לטווע כיש' דורי^ר
לה מין אמר רב איש שרהור למור' משם
ויאה תען רבענמעל' בדמתה עיר כדי טרעיך^ר
מא' רטיעק אמר רב שט' איסטורא ההיא
שיעירא דאייר רוחיא דתפליל לקומה דאבי^ר
אמר לה הרבת ל' ריש ריש בתומי אמלא^ר
ויזרא טקלא שעתרנה בונדא אמר לא אבעי^ר
אליעזר לא אסיך וה אל פטוי וה אל יומט^ר
הממצא את אישור מעותם שם רע לא חוויר
משום גדר לא יחויר רביו יוזחה אמר כל גדר
שידוע כרבים לא חוויר ושלא דעתו ברבים
חויר ר' אט' אמר כל גדר שעריך קורתה והם
אל יחויר ושאנו ציך קורתה רוכב רוחיא איד'^ר
אליעזר לא אסיך וה אל פטוי וה אל יומט^ר
בר יוזחה מעותם בחזין בחרוד שאמר לא אישר
קונם אמר איני מבישך ונרשא והתוון לו^ר
הכם שישורגה מעני ווקין והעל בגט' איד'^ר
יסוף בר מנעומי אמר רב נחמן זה הוא^ר

לא הוריצה למר כדאית ליה ומר כדאית ליה.
וועל הבשר. למ"ד²⁶ יש דם אע"פ שאין בשור
ונפקא מינה ומה שהציצ מרצח על הבשר
דרמשוי ליה בטהור למקבעה בפייגול כאילו
קירכבו מתירים כהלהתו, ולא פוקי מידי מעילה
כאילו יש לו שעת היתר לכוהנים, אבל להתיר
את הבשר באכילה לא מהני רצוי כדאיתא
בפ' כיצד צולין.²⁷

בין ביחיד בין הציבור. כמו²⁸ טומאה דחויה
ההיא הציבור דאיילו למד' היתר היא הציבור
לא בעיא רצוי ציען כדמוכת פ' כיצד צולין?²⁹

[צ, ב] כולהו נמי שב ואל מעשה נינחו. ואית' סדין בציית הicyי הו שב ואל מעשה בשלמא למד' ³⁰ חובת טלית הוא ניחא דמיד שקנו נחחייב בציית אפיי מונה בקופסה ושב ואל מעשה הוא שלא עשה לו ציית, אלא למד' חובת גברא כי מיכסי בטלית דבר חיבורא הו ואין בו ציית עובר בידים שהתוורה חייבתו להטיל ציית בכל טלית שהעטף בו ולא ילשנו بلا ציית, ויל' ³¹ דבשעת עיטוף אכתי לא מיחייב עד לאחר שנתעטף דבסותך משמע שאתה כבר מכוסה בה ואשר תכסה בה דרישין לדרשו אחريתי במנחות ³², ואית' אכתי הוא ממשע בפ' מי שמתוח ³³ דכשהוא לבוש כלאים ואני פושטן לא חשיב שב ואל מעשה אלא עובר וועשה, ויל' ³⁴ דשאני כלאים שחחלת איסורן היה בלבישת שלבשן באיסור אבל כאן בשעת עיטוף לא נתחייב עד אחר שנתעטף ואז הו שב ואל מעשה, ומהיו ק'ק' מהאי דמברכין לההעטף בציית ומוכחים מזה בה ג' ³⁵ דקייל' ציית החובט בציית ומוכחים מזה מדרקן

מן, א. וכן מבואר בחרוי ר' דמל"ד חוכת טלית הש�ית, ונזכרין לה בפרק ג' בשושנת העמקים כלל ב- ד"ה ואני עי"ש. 31 וככ' בחדוד"ה כולהו ובחרוי, וענין מש"כ על דברי חות' בשאגת אויה סימן ל' ובכונביה"ת אב"ע סימן קמא, ובקדושת י"ט סימן לה, וובקר"א, ובעמק הנגא"ב בפ' שלח, וקוה"ע סימן סט, וחמאיד ליעולם ח'ב סימן ז. 32 מא, א.

ברכות יט, ב, וע"ע במכרות כא, ב. 33 ובתוס' בשם ר' זעיר, ועי' באورو בקוה"ע שם אות יט - ב. בהל' ציצית סימן כד (דף ו/orשה מת, א), והו"ד

וזכי אזיל כהן ומקדש בהו אשה. תיממה¹⁹ למה
אינו מזרדק דעתוריתא תשלומי מעלייא נינחו
ונגעים תרומה וקארמי רבנן דאין תשלומיין
זהו חולין ושרו לזרום, ויל' משומ דמצין
למיימר דאין תשלומיין תשלומיין דקאמר היינו
לגביה הא דהזרי למרייהו ולעלום מרומה הו,
ואית מאי מזרדק מקדושין דילמא משומ
דהפקר ב"ד הפקר²⁰ והם הפקיעו ממון זה מן
הכהן וננתנו לואותו שאכל את התרומה, ויל'
דהכא לא שיך לומר כן דמה פשע הכהן שיש
לנו להפקיע ממוינו.²¹

הכא מדאוריתא ארצויי מרצוי וכיו'. ואית' ²² הכא
משמע דהנק הרתי מתניתה חדא מדאוריתא
וחדרא מדרבנן, ותימה דבמנחות פ' הקומץ
רבה ²³ ובפסחים פ' כיוצר צולין ²⁴ פריך להו
אהודי ופלגי החטם רビנא ורב שילא דמוקמי²⁵
חדא בטומאה וחדרא בזריקה כלומר טומאתו
בין בשוגג בין במזיד זרייתו שוגג הורצתה
בمزיד לא הורצתה ואידך מפרש אייפכא, ויל'
דהיק והא הכא מדאוריתא ארצויי מוצעה בכל'
ענין בין בשוגג בין במזיד בין בטומאה בין
בזריקה דתנן על מה היצץ מרצה וכיו'
דמדאוריתא לא שניין בין טומאה לזריקה,
זהא דכתיב ²⁶ ונשא אחרון את עון הקדושים
בכל עון איירוי בין בטומאה בין בזריקה, והא
דמפלגי בין טומאה לזריקה קנסא בעלמא הווא
ובכחא קא מייפלאי דמר סבר דבטומאה במזיד
אייכא למיקנס טפי דהוי אתחלה דפסולה וגם
לא עבד מצוה בשעה שמתרמא, אבל בזריקה
דמכരין לעשוות מצוה לא שייך למKENSIYA, ומרא
סבר בזריקה שייך למיקנס טפי משום שמקיריב
דבר טמא לגובה וזילא מלטה טפי, ואמור רבנן

19 וכבה"ק ותוי בתוד"ה אזייל ובתו"י, ורואה בקר"י.
 דרש"י ל"ג دائ מקרש כ"ו והוכחת הגמ' היא מהא
 וללה תרומה. 20 כדאמררי לעיל פט. ב. 21 וככ"ב
 בתאות' שם בשם ד"י ובתו"י, ורואה מה שהעירו על
 תוס' ברע"א ובמהדוז"ב ובערול"ג ויישרש יעקב.
 22 וכן הקשו ותוי בתוד"ה והא ובתו"י. 23 כה,
 ב. 24 פ. ב. 25 שמות כת, לה. 26 פסחים
 עז, א. 27 פסחים עז, א, וככ"ב בתוד"ה ועל, עז"
 במאיירדי דרצוי צין מהני מהתורה לאכילת הבשר.
 28 יומא 1, ב. 29 פסחים עז, א. 30 מנחות

וליגמר מיניה. 1
החותם משום דעת
ניגמר מיניה לע
על פי הדריכור,
דאיליהו ע"פ זה
הן הנחנקיין³⁸

[צחק], אלהו נ
וחימ' הבי אברה
ועבדי' שחוטוי ו
עו"ק למה ל
בנבאות הא מ
שרי לב"ד לעבו

וחבלק"י בקבא צ
הטוס' בסוכה ג, ג
דא"י מה"ת, וכן
דבק"ש אחר חז
חו"ל נערחה הח
המזהה עדין ק
לעקרת המזהה ו
השעה"ם בסוף ב
המזהה דשופר ב
במקדרש), וממצאו
שפופר אלא מתקנו
דורכו כזואה וככ
ולהכי ס"ל לרע"

המזהה מה"ת
בשואלה"ת, הינו
עשיותו, אבל אין
נעקרת המזהה
וברמ"ה בסנהדרי
בחיה"ל דגורי:

דאפסר בחליצה
מצות יבום, וע"כ
בעל קו"ר וע"כ
באב"י בי"ד סי

ב, ב הק' דתאי
(ונדרק שם דכוו
לא הביאה הא
ולודברינו זה נמי

דיבוכם כוון רבע
דהעקירה בשופ
לחוס' בסוכה ע
סוכה מה"ת, דד
אופני המזהה,
סוכה קו"ר, וכן
רקע עד החזות,
זמןה היה עד ו

מיחייב עד לאחר שנותעף, וא"כ דוקא בחו
אסור ללבשו بلا ציצית שהוא מתויב לעשות
ציצית כשלבשנו, אבל בשחת וית' דאי אפשר
לעתותו ובשעת עיטוף ליכא עבירה גם אין
עבירה שהוא מעוטף בו بلا ציצית כוון דאי
אפשר לעשותו³⁹.

מכרכים להטעף משמע דבשעת עיטוף הוא
מצוה, ויל' שכך פירוש הברכה להיות מעוטף
בציצית ומושום דמברך עובד לשימושו צריך
לבורך להטעף, ומכאן הורה ריב"א אדם
נספק לאדם אחד ציצית בשחת או ב"ית יכול
להטעף בטליתו אפילו לכתלה משום דלא

המזהה ושכורה, ובמהר"ל החושות סימן ז מדרמה ליה
להוא דנתואו מה שלהכנס לא"י לקיים מצוותה, אך
בר' חירטב"א א"א לומר ביאור זה דא"כ לה' שני
בגדיו העשה, ועכ' דלטרטב"א ענשין מדרין העשה
עצמם ראוי ללבוש בגדי עם ציצית, אלא דאיו חייב
לבוש לשם כך, וע"ש מש"ג בריש מסכתין לעיל ד,
ב הערה 87. [ובעיקර הא דבשב ואל תעשה יוכלים
חו"ל לעקור דית' ערשי' ולא עקירה בידים והוא אלא
ממילא היא מייקרה, וכברש"י ברכות כ, א כח' דברם
רביס התירו לעקו דבר תורה מפני סייג ומפני כבוד
הבריות היכא דאיו עוקר דבר בעמשה ידים אלא ישוב
במקוםו ודבר תורה נערך מאלו בגין תקיעת שופר
וכו', וכבר דנו בהא דיש בחחו"ל לעקור בשואלה"ת,
אם נערחה המזהה ובעשהה ל"ל קיטים מה"ת, או דאיו
בכח חnewline לעקור המזהה מה"ת אם עשה המזהה

איכא קיטים מה"ת אלא שעבור על חקנת חיל', וב庫וח"ע
בסימן טט כי' רהמ' כי' שיטות באשכול בדין סדין
בציצית, והרא"ש בHALKUT בחול' ציצית הביא מר'א"
גב' סדין פשtan בציצית דברכו הוי ברכחה לבטלה,
(וכ"ה בתורה"ש שבת כה, ב סוד"ה סדין בשם ר'ת,
ועי' מלבים' באברה"ח או"ח סימן יג ארץ יהודה ס"א
ההפקיעו המזהה מה"ת), אמנם בזוה"ל דלא תיננו
כה"ג ברכחה, בברבונו יונה בריש ברכות כי' גבי קוריא
ק"ש אחר החזות דאי"ה מה"ת לרבען אף דמן התורה
ומנה כל הלילה, איינו קוריא אותה אחר החזות שיכולין
חכמים לפטור מ"מ ע"ל זמן שעושין כן ממש סיג
או' ממש קיטים המזהה עצמה" דהיינו החזון בלולב
שמצוותו מה"ת יומ' ראשון ואפי' בשאל בשבט פטרו
ההकמים ליטלו ממש גזירה דשמא יעבירנו וכו' עי"ש,
וחיסר מצוה וז"ב עכ"ל, וע"ע בישועות יעקב שם
סק"ב, ובראש זיין ביצה ז, ב ד"ה ומן שמייא, ובאבי
נור או"ח סימן חפה, וביו"ח סימן שפה, וכח' רבי
ראובן סוכה סימן ד. ובריבטב"א כתובות מ, א הק' גבי
סדין בציצית דאי בעי פטור נפשיה בטלית של צמר או
בטלית שאינה בת ציצית ואמאי דתי העשה ל"ת, ות'!
דאיתא לעשה אלא שהוא פטור עצמו בטלית שאינה
בת ציצית וכי עביד ה כי מינש כדאי' במנחות מא, א
אבל באמרה לא בעינא ליתיה לעשה לעולם עכ'
ובכינוי יונה בשע"ת ש"ג אות כב' זאן מצות ציצית
זולתי על מי שיש לו בגד אשר לו ארבע כנפות ואם
אין לו בגד כוה איינו חייב לknutog, אך ענוש יונש
לעתות ביצה על דבר אשר לא חמד בלבבו יופי

גם בתרוס', ובתרוס' ותורה"ש שבת כה, ב ד"ה סדין,
ובב' האגדה כאן. 36 וכי' בש"מ מנהות לו, ב
אות ה, (וראה בכתבי הגראי' שם), ובמודרני בה'
ציצית אותן תקנוך (וחוכה בבב' סוד"ס יג) הביא בזה
מה' ר'וי' ור' שלמה מדרוייש, ועי' עוד מהר'ם בר ברוך.
סימן רפו, ועי' ברמב"ם ציצית פ"ג ה' היאך חיבור
מצות ציצית וכור' ובחמד משה או"ח סימן ח כ' דה"ר
ס"ל דלא מרדכי בשם יי', בזון דס"ל דהמצותה היא
שהלבישה מהא כשଘבר עס ציצית, אך בפרמג'א
בפרטיה הכלולות להל' ציצית פ"י ב"ר"ם באופ"א עי"ש,
ORAה במג"א בה' ציצית סימן יג סק"ח ובפרמג'א
ווע"א שם, ומה שהועתק ברע"א החדר בסוכה כה, א
דיה חוו הק', (ולדבריו ניחא קי' ריבינו ותוס' מכלאים),
דשאני בכלאים דכין דאסור בלבישה להאי מה שאין
פשוט השם קום ועשה, אבל בציצית והחיבור חל

לאחר הלבישה ל"ח קום ועשה), וע"ע בביור הלכה
סימן ס"ד סוד"ה ויא' לענין כוונה במצוות ציצית.
ובשאג"א שם כ' דרכו ר'ר' בתרוס' סותרים למודרני
שכ' בשם ר'וי' דאיו איסור ללבוש בגדי רכינו
ובנקרעו בשבת מותר ללבוש חכגר, אולם ברכבי רכינו
מפושך כתוס', ומ"מ הביא הריבטב"א דס"ל כדברי
המודרני, ובמגן גבורים או"ח סימן יג בשלהה ג' סק"י
תירץ דאיו כאן סתירה כל דאי לדרכי תוס' אין איסור
בלבישה כל רק ולפי סברותם בקשישים ומצות ציצית
בא בשעת העיטוף א"כ ממילא חשוב השוב מעשה
לבטל המ"ע דלבש דבר שיכלול לקיטים בה מ"ע בלבד
מצות ציצית, אבל לפי מי דמסכך וחוי שבאי"ת
משום דאיו מחריב עד אחר שנותעף בה, וא"כ באמת
אין בלבישה איסור כלל רק ולבטל המ"ע בשב וא"ת
וחיסר מצוה וז"ב עכ"ל, וע"ע בישועות יעקב שם
סק"ב, ובראש זיין ביצה ז, ב ד"ה ומן שמייא, ובאבי
נור או"ח סימן חפה, וביו"ח סימן שפה, וכח' רבי
ראובן סוכה סימן ד. ובריבטב"א כתובות מ, א הק' גבי
סדין בציצית דאי בעי פטור נפשיה בטלית של צמר או
בטלית שאינה בת ציצית ואמאי דתי העשה ל"ת, ות'
דאיתא לעשה אלא שהוא פטור עצמו בטלית שאינה
בת ציצית וכי עביד ה כי מינש כדאי' במנחות מא, א
אבל באמרה לא בעינא ליתיה לעשה לעולם עכ'
ובכינוי יונה בשע"ת ש"ג אות כב' זאן מצות ציצית
זולתי על מי שיש לו בגד אשר לו ארבע כנפות ואם
אין לו בגד כוה איינו חייב לknutog, אך ענוש יונש
לעתות ביצה על דבר אשר לא חמד בלבבו יופי

סמלים גנריים ד"ה:

אבני הלכות שווייט סימן תט נזר קינג 55

ניכך שפטיה. כיוון שפטו רק מתייר. וזה נראה שפטה
כל יօב :

(ו) ואין נתקנות וולט אין מה שפט טפטלר לחסה מחלוקת
בസוכא. וכך אין מחלוקת טפטלר מחלוקת
שיטה טטומן גרלמי במקומות ליטסוי והמונע רק מתייר. דלגו
קסק מידי טטי בזקוטן (רף נ' ז'). מטיב למחלוקת כלות
כון בין מעת טפס טפס בין גרלמי. אך שון חוץ
לטנוטה להס רקס רקס רוז לטולו בכיס. אבל אם רוז
לא היה האס וגניז וולץ לו מוחר כהו שכם הackets צני
זה השגגה והס שיטו לחסה רק מתייר לך קוחם בכיס.
[וין נזוסטה יוס הילטוריוס לריך קרטן לחייך צוס].
משום דמלות מעזה טפאזן גרלמי אף לטובד נטעטה בסולול
ביריס. וכן בעקבות יוס וועס שפטה הקוששות נקיותן
חס פהן אנטיס מועל בטפסה אף סקטופקה מלחה
ונוכן מעל בטפסה צויס]:

(ז) ובהבי ייחו ליטט מה ויקא רקס סוכא (רף ב'):
ומיימון קסטן חלון נלייך גלומו מדרבן טוח
ומתייגו וויה בודבן לו מקונה חול סטען כל מהפיך. גל
שיטה הילג פלפי חכם. ויקא היל הילו מדרבן לוין
הילס מתויכת למקן :

(ח) אך נמה טכובתי ווילו חיטר לחילט חון
נכלה. האס אין לחסוי לאחילל נקען כמו
מרומות טמלה. עיין במלותם דוקן צוין טוח
ובודן גלומו טוח ל' מנטער / נטב סוכא. אבל כוון
בלירק גלומו חסוי נגידל לאחרילן חון טורה. והקח אף
ליד גלומו חסוי כעולה סוכואה והילו לדייה לחילט
נקען נס. כן. לדומכה נבאה מליטט (רף ז'). האס דהאר
הילא הילקי פל. קמן. וויקא לא היל כר חיזוך אף
טמלה לאחילל חיטר זויס כהה קאנטט רקען גי'ק
ומה מוחם ווילו חיטר אין כתולו לאחילל נקען. רק
במה שטואר נטעמו. מכל מוקט מירבן חסוי בכל גווע.
ועיין בעבנות גאלכיד פרק י' ב' מחלות טעס הילקה פ'

(ט) **שבתו** ווילוי סט לדמות מה שטולחוי נלהט נ'
דעומור ליל נצעין טינפכח נר חיזוך.
טטיחוט ורכטיאס נקען. ייט לומר דכמיה נמי כמיין
בר מזונ. גלו ודקמיה חטב נקען בר חיזוך כוון
טטיפול לאחילל נקען דכמיה. וכמו קממח טפ' ז'
ויל רטה סימן ה' ס'ק כ' זקען חטב הילוי. כויה
טפטס וו. ווילס כר מודכט סוכא נגנץ יט רלי' דלו
כרי' וויל. וויל :

סינן רטב הלכות פולב.

שאלה האם רוגר גאנטמק קעל ועל ירי וכ נחטט
מכשיטור ניל נער כער :

(א) **תשובה** נילויל נלי מסקנת כט'ס (רף נ' ז':)
טפטס מוקט דלו גרל פיל. וויל נער כער
ס'י כו נילויל גרל פיל וכס. וויל נער דאס'ס גל
טולר נטעט זס גלו ניל וויל דלו ניל כער כער
לוין פטול מוקט דכשי סדר וליל. ניל טאי זילוק
דנס

המכן דמקלי כה כל מייל. וכיום כהנמת לוין מהטכל
טפה סטול ווילו רלייך דורו בו מחתמת קדוטטו. וויל טוקטוף
למאליג לירק מילין צו עילווב היל נילויל נילויל
פילה וויל נילויל נילויל :

(ח) **ויש** נפין לוין דמל דמל ביהם המכן ביהם ביל נילויל
במושה. מליי גלון מלונין בלוחו מילויל
המלה מה וויל קרטן דמל נילויל נילויל נילויל
וילס דכמ'ב וויל מילויל נילויל נילויל נילויל
המיעו ווילו היל נילויל נילויל נילויל נילויל
הילס צפימי וויל :

כרי' ילוו דו'ט וט'ט צהס'יל ניל אברהם .

סימן הפה

7) א) **דעת** הכרנו מט דלוין לאט טופס לייט ווילו
לצטונת פילין כוון טהינה זקמיל. וממוש דוילו קאנל
מסוכם נילויל :

(ב) **ונראה** ליטט דלאה קטט ניל וויל דמל ווילו זילו
דין כפלו וויל מיל. היילויל בילויל זיל
ואטניל כטסום טופה הילו כטסום נילל דדרויל.
וכמ'כ דרמ'ס מיטס שילל נילויל זילויל זיל
קמלומ. וויל טה טה טה מילויל זילויל זיל
וונגה גנדול מודר פל נז'ו ז' כבל. וכן מילס היל נילו
דילויל כר קיילס ז' כבל לאילויל וויל ז' זילויל מיטוילו :

(ג) **אך** הילוק פטוט דקלמי היליא וויל וויל
הילקה לאגדה. וכן קירל הס'ס תליל ווילויל
שי זדרויס המתרין [נפין] חמס ניל סימן ז' וויל ז' זיל
ליאויל לאטס וויל ז' זיל זיל זיל זיל זיל
על ניל היל היל היל היל היל היל היל היל היל
שכטראיל נילויל :

(ד) **והנה** נטוטי סיל'ק פרק טולק ריכבה כהה דכתבו
טטיטוט דלוין חילויל יילס היל נילויל טולכון.
ספכ פל'ק ומילון טורה דיל'ק'ל וויל ז' זילויל טוליא
טהיינט מלוייל נטנטה ז' זיל זיל זיל זיל זיל זיל זיל
טטטט טיטוק לילו טכילד. ווילו טיטוק זיל זיל זיל
טער. כוון טהויל נטנטה זיל זיל זיל זיל זיל
ס'י קמונא נטנטה זיל זיל זיל זיל זיל זיל זיל
לטטוט. וויל זומר דהס ז' זיל קמונא קזוס טיטוק. והה למוריין
שהל'ילים מתרין. נטנטה קנד נטנטה דקולד טיטוט קמיטס
הילויל זיל
לטטוט טאמור נילר בליטויל. אבל גאנט טטוט זיל זיל
ס'גנד גל'ל זיל זיל. טל קרלון היל לחסוי נטנטה רק מילו
דרמ'ויל פל'. על ניל כטנטה ז' זיל זיל זיל זיל זיל זיל
ונוכן כהה קהילו שוטה זיל זיל :

(ה) **ויצא** ניל מוה לנכמיה שפיר יט ז' זיל זיל
ממיר הילויל טילו טטיא. וכן נילוין ז'ס
(רף ט' ז'). מחולין טלי' מתרת זטנאה עין זס. וכן
מקמן מכילמן (רף ז') גה' ז' זיל זיל זיל זיל זיל
דיל זיל
זון לטוטה כהו שטוטר נילויל מילן. ועל ניל כהה זיל זיל

ט' ט' צח

בעניין אי סוכה הוא חיוב או מтир

הדבר דהוא רק מתיר, ואם אינו רוזח לאכול ליליכא מצوها, א"כ אמאי לא השבה הבריחתא גם מ"ע דזובחת בין המ"ע שאין הזמ"ג, זוללהרות דמשו"ה נשים חביבות, ויהי' מוכרא מזזה, שדעת הפוסקים דזובחת הוא מ"ע דמצوها שהוא רק להתייר נשים חביבות אף דזהו מ"ע שהזמ"ג, ולפ"ז מוכרת, דשילוח הקן וטוכה הינה מאות חיוביות.

יב. פולחן החלמיזדים אמרתי לעיר, דאמ' נימא דסוכה הו רק מתייר ואם איננו וווצה לאכול לא הווה מצואה כלל, והויה ממש כמו מ"ע דזוחבת ואכלת, ועפ"כ מבואר בש"ס סוכה (דכ"ה ע"א) דאמרי בכמצאות סוכה עוסק במצואה פטור מן המצואה, מבואר דגם במצואה שהיא בגדרי מתייר אמרי לרעוסך למצואה פטור מן המצואה, ולפ"ז גם בעשה דזוחבת ואכלת ייל' דאם יהי עוסק בכמצואה יהי פטור מעשה זו. נהי דיהי אסור באכילה משום אשר מן החיה, אבל עשה דזוחבת אינו מוטל עליו כיון שהוא עוסק במצואה אחרת.

וזא"כ מיושבת קושית התווס' שבועות (דכ"ד ע"א - ד"ה האוכל כו') ראי' החל איסור כבר מן היום על עשה שאינה חביבה, למ"ד לאו לアイברים עומדת, ולהגניל לא"ש, דמוסיף עוסק במצבה, דמצר עשה שאינו זבוח ימי' מותר לו כיון דהוא עוסק במצבה, משא"כ מצד לאו דאמה"ח אסור, רושע לעין בזה הרבה וכתבנו לעורר לבב בתמליגות

באחרונים דנו, اي חייב בסוכה, והסוכה מצוות אכילה בסוכה הוה רק בגדר מתיר, והיינו שאינו חייב לאכול כזית בסוכה, אלא שם רוצה לאכול, הרי מתרתו לאכול, או דהוי חיב בפני עצמו ע"כ.
ויל' בזה, הדנה כתוב הר"ן בחולין (קלט ע"א) בפשיטות,adam אין רוצה ליקח הבנים ליכא עשה דשלח תשלה ע"כ. והנה גדולי האחרונים נסתפקו בזה כנודע דברי החותם יאיר והחכ"ץ בתשובה שנחלקו בזה, ועי' בתשרי תת"ס (חאו"ח ס"ק ק) שהאריך בזה ותלי' לה בפלוגמת ר"י ורבנן (חולין קלט ע"א ע"ש) אי "שלח" (דברים כב, ז) מעיקרא משמע, דלר"י הוי מצוה כלל המצוות באמן לרבען נראה דהוא רק מתיר ליקח את הבנים, ואם אינו רוצה ליקח את הבנים אין עליו מצוה לשלה את האם.
וראייתי למRNA צללייה בספר אבני נור הל' סוכה שכח ליה עיר, דמוכרה מה דגם מצוא שהוא רק מתיר, אם הוא מ"ע שהומן גרמא נשים פטורות, מדוחשנה הבריתא דקיידושין (دل"ד ע"א) שלילוח הקן בהורי מ"ע שאין הזמ"ג, נראה מבואר,adam הייתה זמ"ג היה פטורה ע"ג דהוא רק מתיר כמו מ"ע דזובחת לדעת הסוברים דהוא מ"ע, ועיי"ש שכח דגם מצוא סוכה היא רק מתיר לאכילה ואעפ"כ נשים פטורות מכח מ"ע שהז"ג.

ילענ"ד יקשה לפ"ז, לפ"ד הפסיקים
דויבחה הוא מ"ע, אמנים ברורו

סבב ג'. גניזה ר' ר' נאשין

1910, 2" x 1", 24 - k ph

גַּדְעָן וְבָנָיו יִשְׁאָל אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל

1

የኢትዮጵያ ስራውን ተስፋዣ

ונריה עז ודרע, דלך מכם עניי פקולות צמיגוּר זוכחה הי' דוקומ נסכךן ווין זורן
לאהילרין, מ"מ תחן צבוגן ה'ן קדנות גנוּות פוקולא^๑, וו'ן האהילרע
צאטולס עומד ניעין ה'ס טיל גוּלה ה'ן דרכוּ מוכה צו'ן מ"מ פוקולא, כמתול
נדירין אס ל'ג ע"ה כסמיכע נצחות הרטיס דל'ג' לאשנער פוקולת מהתה גוּלה
וטהילוּה, ולדרגן צבורה דל'ן קרלקע גנוּלה, ה'ן ל'ן שיק' גוּלן דהמאקס
טעמל פוקולס ה'ן פ' ליו יול'ה, כסמיכע גלשות הרטיס משמען ה'ן דפנויו
ומכן צו'ן מ"מ ליינ' יול'ה, ע"כ. וכן טול' נסדיין נקונען כפות מליטיס אס
ז'ק' פ' נעל גוּלן, וכפי מגיס'ס [אס' פמאנז'וּת ואצ' סק']^๒ דפלקל' נטולנה צו'ן
ה'ן דפנויוּת ה'ן דזונן ה'ו קקרלע פוקולא ה'ן קיד'לען, וועין צנור צ'ו'ע אס
הטעןולען ה'ן דזונן ה'ו פטום מלהלען רמות דזונן פֿקְן גוּל,
ס'ג. ובפי מגיס'ס אס' למאז ט' פטום מלהלען רמות דזונן פֿקְן גוּל,
רככל מוקוס הילרין דופן עקומה נמק פטול, ה'ך כון מלוי נקdem ציטוּת
סילטוויס אדזונן עקומה כי'וּו לירוחין ה'ו טאדוּטן געקס ווינ' כלען מהט
סמק' כבל'ן, ה'ן להעטוּת הקוצ'יס דיזוּןן ה'ו סמק' קהילוּו ה'ו דופן,
וכן ה'ו ציטט וט' אס' י'וּ ע"ה ד' ט' פטול, עיין ל'ן אס צ' ע"ה מלדי'
סלי'ן ד' ט' פטום מד' מ' לאטיל' טיעוּת ה'ן ונכית יומק ס' מלדי' ג' לע' א
ומ'ס רבינוּ, ה'ך לדעת וו סמק' עטמו געטה דופן, ה'ך פטול כון דזונן
גוזל ג' פטול, ודכיזוּו נכוּסיא. נטיטה וו צלוּין סמק' קהילוּו אס' זונן
סמק'יוּ הילגען לנטוּיס [ז'ק' ג' ער' מ' כהן פ' ט' ק' י'ז], ה'ס כהן פטול,
ומני'ן צ' ע' אס' וט' מ' ווע' נכוּסיא.

(ג) וכן הביא להלן מאפרם ג' דפסול מהתורה. ובככיו יעקב סי' חות' סק' יא כה ששבנות גלוות פסולין לדרבנן ממש מצחה הבה בעריה, דפסול גולן ואמר על הסכך תלала על הדפנות. ועיין לקח טוב כל' יב א' רוח' ז'. ואולם המאייר סוכה כת' עז' מבואר שאין כבוכחה ממש מצבח' ז'. ברכ' שאון ניאו בגונפה, שבפרק עולם והו יש' והסוכה מקיתו.

הארון הכהני היה מושבם של מזבחן בימי מלוכה ובעיריה והו שער עליון לארון הקודש. בימי מלוכה היה מזבחן בימי מלוכה ובעיריה והו שער עליון לארון הקודש. בימי מלוכה היה מזבחן בימי מלוכה ובעיריה והו שער עליון לארון הקודש.

דואיריתא כל י"א הארכ' הרוכה ברובי רביינו, וכפסגור גליגוני הש"ס סוכה כ"ז ע"א כתוב דסוכה היא מצוא וחובה ולמן מרכעיס עלייה כל שבעה, אלא דבסוכות איכא בעמזה גדור עכין רדייה, והחיזב לזרו שבעת ימים כמו בכינון, וכל שואכל פה וישן מהшиб לאכול שלישון בסוכה, וכבר קומבו בכבר או רושבא באשות' ח"ס פ"ג. ע"ז בעל המאור סוף פסחים ובאי עורי הל' סוכה פ"ה ה"כ מה השער ברכבי רביינו, ובמקרה קוויש סוכות מא"ז ז' ו' וכן גונזרא בענינה ח"א ז' ב' אות ב'.

(טו) כבר עמד על כך בשערו חסוכה או"ח סי' תפ"כ ס"א. ועיין בהערות מהగאון ר' מנחם וממבה על הפסקי חסוכה (שננדפס בסוף ח"א שם) סי' ע"א שהצריך קושיות ריבינו.

ודאי הוא חייב עליו לאכול בסוכה לכ"ע, וכדמוכת בגם' וופסיקם, עיין דף כ"ז ע"א בגם' ורבנן כדייה מה דירה אי בעי אכילת עמי אי בעי לא אכילת אף סוכה נמי אי בעי אכילת אי בעי לא אכילת, אי הכל אפי' ליל י"ט הראשון גמי, אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יהונתן גאנטר באן חמשת עשר ונאמר חמשה עשר בחוג המצות מה להלן לילת הראשון חובה מכאן ואילך רשות אף באן לילה הראשון חובה מכאן ואילך רשות וכרי עי"ש, הרי לך בהדייא דלייה הראשון חובה, ובסתוכת גנבר' הרי סתמא קתני וכשרה אפי' בליל ראשון, והיאיך היא בשירה בליל ראשון הררי בליל ראשון אינה מתרת אלא חיבית וצע"ג חירוץ.

ל

סימן יג (סימן ה בספר "אור השמש")

יבואר קושית האבני גור שהקשה אמא בعين תעשה ולא מן העשו אמרין ואם אמר בהסביר אף סכל העשייה תיא פסול כשרה ובעינן לשם שתהא על העשייה לשמת, ולא מהני מה שגמר בשלשון, ובינואר מה שתיוין, ומה שיש להקשת על תירוץ, ובואר תירוץ וכן על קושיא זו.

סתוכה דף י"א ע"א הדרלה עלייה את הגרון ואת הדלעת ואת הקיטוס וסיכך על גבה פסולת, ואט היה סיכון הרבה מותם או שקצץ בשורה וכו', יתיב רב יוסף קמיה דרב הונא ויתיב ואמר או שקצץ בשורה ואמר רב אדריך לנגען, אמר ליה רב הונא הא שמואל אמרה, אהדרינחו רב יוסוף לאפייה אמר ליה אותו מי קאמיניא לך דלא אמרת שמואל, אמרה רב ואמרה שמואל, אמר ליה רב הונא הכל קאמיניא לך דשמעאל והוא רב, דרב אכשורי מבשר, כי הא דרב עמרם הסייע רמא תחלאת לפרוומה אציגש בייתה תלאן ולא פסק ראשינו חוטין שלהם אמר ליה קמיה דרב היא ברashi, אמר ליה הכל מפסקן והם כשרין אלמא פסיקתנו זו היא עשיתון הכא גמי קציצתן זו היא עשיתון וכו' עי"ש.

ונגה הוא דשמעאל מצידך לגעגע הטעם הווא משום תעשה ולא מן העשו, כלומר העשייה התחה בפסול, דהרי הסכך היה מהחבר בשעת העשייה מהוחרר סכל לטיסך, ומה שקצץ אח"כ, ס"ל לשמעאל דלא אמרין קציצתן זו היא עשיתון, ואין זה עשייה כל, נמצא דכל העשייה היא בפסול, ורב דטור דארמןין קציצתן זו היא עשיתון והקציצה היא העשייה, מליא יש בגין עשייה בהכרח, כן גראת בפשטות, נמצא דמסוגין זו חווין דפסול דעתה ולא מן העשו הוא רקakash כל העשייה בפסול, אבל אם החלת העשייה-זיהה-בפסול-וגמור-העשייה-הויה בהסביר, אין בגין משום תעשה ולא מן העשו וכשרה, ומושׁיעַה לרבת דעתה לה קציצתן זו היא עשיותון נמצא דגמור העשייה ייחודה בהסביר, אף דכל סיכון היה בפסול, ושמעאל דלא-סיל קציצתן זו היא עשיותון אין כאן עשייה כלל בהסביר, ומושׁיעַה פסולת, וכן הוא במציאות, אם תלאנ' וועשה כל גאנטרין בשחו עדיין חות אחד ואח"כ סנק דראי וויטין עליהם, אין אמרין פסיקתנו זו היא עשיותון כשרין, אף סכל

בסתורה השניה, דכוון דכתיב תעשה ולפי דברנו הוא כמו תעשה, ממשע שפир שעשייה מתהה בהכשרה, והינו שעשייה העשויה לשם צל, ואם לא שב העשויה לשם צל, הרי בעשיה בפסול אפי' אם בשעת שעשייה שב עשויה לאחר, דלא סגי וזה נקרא באמת שעומדת בשעת שעשייה לצל, דלא סגי בזזה שתהא עומדת בשעת שעשייה לצל, והינו עי"ה העשיה, ואם לאו אלא שת עשייה לצל, והינו עי"ה העשיה, פסולה מושם תעשה ולא מן העשו, כמו שאמרנו בסבירה השניה, וא"כ אפשר שאם סיכוך קטן, וגודל העומד אצלן חושב שתהא לפחות פסולה מצד תעשה ולא מן העשו, ככלומר שלא בעשיה לצל, אף שעומדת בשעת שעשייה לצל, בג"ל לומר.

ובסוף דבריו הזכיר הזכיר דלא בעינן שעשייה לצל, אלא שתהא עומדת בשעת שעשייה לצל מטה דאי בעינן שעשייה לשם צל, א"כ נובע נמי שעשייה לשם תלוש עי"ש, ודבריו אלו אינם מובנים לי, דלא בעינן באמת כל עשייה לשם צל אלא עליון שעשייה לצל כלומר שעומדת בשעת שעשייה לצל,

אדם-לא-געשה-לצל-פסול-...-כמו-אם סיככה במוחורה, דשניהם פסולים בסוכחה, אלא דמהחרר הוא פסול ממשי, ואם אינה לצורך פסול עי"ה מחשבה, וא"כ בצל שפיר בעינן שעשייה לשם צל, בשעת שעשייה שתהא לצל, אבל במהחרר שעומדת פסול ממשי לא שיק עניין מחשבה כלל, ולא בעינן מחשבה לשם תלוש,

אלא אם הוא תלוש כשרה הסוכחה וצ"ע.

ל ואכחותן אין מה שנראה לי להקשות על דברי האבני גור ס"י תפ"א שהקשה שם וצ"ל: דעת רביינו תפ. דעת רביינו תפ. אשעה עשויה ציצית ואוגדת לולב כיוון שאינה מחובבת כמו שפטולה לכתיבת תפילין בין שאינה בקשריה, וחומרה, דמאי שנא מסוכות גנבר' ז עכ"ל, והוח באמת קושית וחותם, בגיטין דף מה ע"ב, וברא"ש שם ובר"ן שם, וקצת תמה מה שלא חוכר שהרарונים כבר הקשו זאת, והנה הוא רצחה לתרצח, והוח תורף תירוץ, דודוקה היכא שהצווה היא הייא חובייה כמו ס"ת תפילין ומושות, או אפי' לולב שהם מצאות חובייה או אמרין מי שאינו בקשריה או בכתיבת ברכת ברכת, אבל לא בשמהוצה היא מתרת, כמו שעשית ובדרשת ברכת, אף שהוא פטור מצאות, ומשׁוּה בתוליצה דחרש, אי לאו דאיינו בר קרייה היה כשר, וכן בשומות, אם היה בר כוונה היה כשר בגודל עמוד על גביו, אף שחרש ושותה פטורים ממצאות, ולא אמרין כל שישנו בקשריה ישוно בכתיבת, וכן במציאות הוכיח נמי שם דמצואה זו אינה מתרת, אלא מצואה הוא דרמיא עלייו עי"ש, אבל בסוכחה, הנת מצואה זוכחה היא המתרת אכילה ושיטה וטיול, כלומר דיש איסור לאכול חוץ לסוכחה, והסוכחה היא המתרת לו לאכול, והוי ממש כמו שחתימה, אבל לא מצואה חובייה, אם אינו רוצה לאכול איינו חייב לילך ליטול, ובמציאות המתרת לא אמרין כל שאינו בקשריה איינו בכתיבת, ומשׁוּה ברורה סוכות גנבר' עי"ש.

ונגה בעיירה דידיינא אם מצאות סוכת היא מצואה מתרת כמו שחתיטה, כבר האריכו בנה האשונים, עיין מנתן גאנר' במצאות סוכת, וכבר האריכנו בנה האשונים, עיין מנתן גאנר' (סימן כ"ה בספר זה), והעלינו שם דאיינו כה, והיא מצואה חובייה כל שבעה ואינה מתרת. כל עין. שם, אבל מה שקרה לי ביותר על חירוצו הוא, דאפי' או נימא דבשאך הימים היא מצואה מתרת, אדם אינו רוצה לאכול והוא פטור מצואה אבל בליל ראשון

ס"כ אורה א-ט-ה-

מק 2

אומכליי י' נאג אגין פג"ז || דג'ן

ד) והנה גטומפי טרוי"ס פרק ה' סוף ר' נב' (ה): מהו דכתשו
סתוממות דlion חוץ ליוית הלו מלהר שולצטו, כתוב
טרוי"ס ומכלן פורה רילג"ה להס יט מהר טלית זיהינה
מלויית צבנתה זו בזוס טוב יכול נלכדו כלו ליוית, דבשעת
עיטוף ליכו עכירה ולחר עיטוף גס כן ליכו עכירה כיוון
זהו יכול לנחות ליוית-הו. ולחרה מפיו כי' סמואו
לנחות ליוית קודס עיטוף, כמה צבנתה הו יכול לנחות. ונרייך
לומר להס כי' סמואו קודס עיטוף זהה מרליין טהיליות
מתירין לנחותה בגדר כמו צבינותה דקדס אחים טסורה צבנתה
טהינה זוחה, ועל כן צבנתה מהו חפץ להפער לנחותה המתיר נטהר
טהירו, אבל הפתחה שמותר לנחותה רק מהר דרמיין עלי', על כן צבנתה
כהן חיימר צבנתה רק מהר זוחה עוגר ומהו עוגר צמה מהו זוחה ליוית.

ה) וויה לנו מוק לבטוכה צפוי יט לומר טסוכת מתיר
טהיכים טויל זחינה, וכן לאון טס'ים (דף ט"ז). מהילך
תלוי מתרת טסוכת עיין טס. וכן מטעם צמילתין (דף כ"ז).
כהן דמדמי אס טסוכת למלה לכל צבנה רשות, מזוחר טסוה.
רק חיימר זוחה להכלן זוחן לטסוכת כמו טסורה להכלן חמוץ.
ועל כן ניחח טסוכת גנץ' צבירה כיוון טסוה רק מתיר ולהין
נרייך טיעננה בר חיוב א.

ו) והין לתקות דהס כן מה שפה פטורה מליבט צבוכת,
וישין מיינו שפטורה הפה ממלות עטה טסומן גרמא
במוקט חיימר וכמלו רק מתיר, לדון קפה מהדי טהרי
צקיוטין (דף ל"ד). חטיב' נמלות צלהה פון כין מנות עטה
טהון טומן גרמא הף חיון לטלה סלה רק הס פום רונקה
לייטול הבנין הילן הס רונקה לנטה הלהס וטנינס ולילך לו מותר
כמו צבנת החכם נבי תחוכגה, והס כן צולח הפה רק מתיר
לקיחת טסינס [ועיין צבנתה יוס בכיפורים לזריך קרמן מהיעץ
טס מזוס דמלות עטה טסומן גרמא הף דעוגר צבנתה
צקיוטין אס מהין הגטיס מלוות על עטה הף צבנושטה
מלגינה עוגר על העטה צידיטן].

ז) וככלci ניחח לייצג מה דקטה ריש טסוכת (דף ג'): וכי תייח
קון מהין נרייך להמו מדרגן הוה דמיהיג'ה וטעה-נדרבן
לען מטה מה תה שמען וכל מעשי לו עטה הלהס על פי חכמים,
וכטה הוה מפיו מדרגן הין טס מחוית נחך נב'.

כעומותה הוה מטהרי הלהס מטוס מייגו דבשעת ולפנתה היה הטעול
מדרגן ע"כ גם לטסoca הומו מדרגן.
(אהע"ז ט"י י"ז ט')

דף ח:

בגמ', טסוכת גנץ' כשרה.

עשיות צבירות וטסוכת ע"י אשה וגדר מצות ישיבת
טסוכת

א) דעת הרינו טס דlion טסoca שטה ליוית ומוגלת לולג כיוון
טהילך מהויה, כמו צפומולא לכתיבת תפילין כיוון טהילך
בקט'ר. וממו דמלה זהו מסוכת גנץ'.

ב) ונראה לייצג לטסoca קפה כהה דפרק ר' מוסא זית דין
(כ"ח). כפהו ואכל מלה, הילמה אכפהו צד וטהיניה
צבוטה טוטם ור' טום צבוטה לכל דבריו, וכתב לרמבי'ס
(פ"ז) מהלי חמוץ ומלה כי' מזוס צהכל צבעת טס' פטור
מכל המנות. וקסה מהי עטה מהיליה צבוטה ה' טס כי' צר
כוונה צגadol שעמד על גביו כי' כשר וכן חרס ה' ליהו להינו
בר קרייה טס' כשר לחיליה וארט טס' פטור ממלוות.

ג) אך הטילוק פטוט דטהיליה חיליה דטוט רק מתיר טסוכת
לטנטה, וכן קורח טס'ים חיליה וקרימה טס' דברים
סמיטירין [ועיין צבנס לבי סימן ה' דהס הין רונקה לאנטה
ווגס טויה חיימו מקפיד חיון חיוב כלל צהיליה עטן לנו חיכפת
נון ה' חייו בר חיוב וכמו צבניטה צבירה צקון].

76. א. הערת השורך:

לפם ריחתא אין מובן, אף אם ט' לאבמי' דאסטור הוא לאכבל חז' לטסoca
ס"פ תחילה מחתמת המזוזה דסוכה ואיך יתכן לומר שטסoca אינה
אלא מתיר. עד קsha, הרי בזית דליה ראשון הוא ודאי מצוה גמורה.
אד יתכן מאי שבועות הדברים כה' זאת, דהמצואה היא באמת האכילה בסוגה
אד אין מקדים מצוה בעופה של טסoca אלא "על ידי" הסוכה. ובין
שבן לא שייך כלל לחצריך שנעשה את הסוכה מי שהוז בר חז'וב. דמה לעז
לנשיותה בין דלא בסוכה בזית דין המזוזה אלא באכילה בחותמה. ואין זה
בתפליין שם דבר המזוזה וצריך להניחם, אלא מצות טסoca היא לדoor בסוכה
ולא בכיתה.

ולפי ביאור זה שייכים הדברים גם על בזית ליל ראשון, דאך דהוא ואדי
מצוזה מכל מקום האכילה בסוכה היא המזוזה ולא שוטסoca והוא הדבר
מצוזה. וכן לא י"ש לפסול טסoca גנץ'.

מצות היישיבה בסוכה

שם איסור מיוחד לסייע מוחוץ לsocה, ומשו"ה לא קיבל את תירוץ של המנהת חינוך ל��שית התושב'.

נוסך לדברי הגר"ח זצ"ל מסתבר שיש להבחן בין שני מני בטול מצות עשה: בין בטול עשה בידיים לטבול עשה בשב ואל חעשה. שלוחה הקרן, למשל, הגבירה הלווחה האם על הבנים והורגה מבטל את העשה בידיים. אולם מי שאינו נוטל לולבו בחג בלי פעהלה כלל מבטל את העשה בשב ואל חעשה. ונראה שבטול עשה בשב ואל חעשה אינו חטא של מעשה איסור, אלא חטא של חסרון קיום המצויה, משא"כ בambil העשה בידיים מהוות מעשה איסור. ובכן אע"פ שדעת הגר"ח זצ"ל במצויה הבהאה בעבירה מתකלה שכל זמן שהגברא סoud בלי קיום סוכה מבטל הוא את העשה ורישיבתה בסוכה, עכ"ז קיימים הבדל בין בטול העשה דסוכה מהוות מעשה איסור לטבול העשה בשב ואל חעשה — שאינו חטא של מעשה איסור אלא חטא של חסרון קיום חוכמה.

בהתאם לכך ניתן לחלק בין אכילת הסעודת מחוץ לסוכה לשאר הישיבות – כמו שינה מחוץ לסוכה. כשהאדםוכל מוחוץ לסוכה נחשב חטאו לבטול העשה דסוכה בידים. לעומת זאת בשינה ובשאר ישיבות מוחוץ לסוכה, אמנם הגברא מבטל את חובת העשה של ישיבת סוכה, אולם הוואיל וביטולו בשב ואל עשה אין חטאו נחשב למעשה עכירה בידים. חטאו זהה שלא קיים את העשה כהכלתה.

וככה נוכל להבין שיטת הר"ת – וכן המנהג הפשוט – שלא לברך ברכות לישב בסוכה אלא בשעת אכילהה. ר"ת פירש (עיין ברוא"ש להלן פרק ד' אות ג') טעמו מפני "שביקר הקבע שאדם עושה בסוכה היא אכילה אבל שרطיוו וشيخנה שעושין בסוכהطفالים לגבי אכילה". ונראה לפירוש, שר"ל שודוקא באכילה מחוץ לסוכה יש בטל מצות סוכה בידיים המהויה מעשה

7 כתוב הרמב"ם (פ"יו מסוכה הל"ו) ווז"ל : אוכלין
ושותין וישנים בסוכה כל שבעה בין ביום ובין בלילה
ואסור לאכול סעודת החוץ בסוכה כל שבעה עכ"ל.

המצוות של ישיבה בסוכה נלמדת מקרה בסוכות
חכמו שבעת ימים. ויש להחbnון بماה שאין לאכול
סעודה חוץ לסוכה כל שבעה — האם באכילת סעודה
מחוץ לסוכה עוברים באיסור עשה או רק מבטלים קיומ
מצוות עשה.

ונראה שחלוקתם בכך בעל המנ"ח זכ"ל והגד"ה זכ"ל. הנה החתום לעיל (ט. ד"ה ההוא) הקשו, ל"ל קרא לך למעוטי סוכחה גזולה תיקוק לייה משום דה"ל מצוה הבאה בעבירה, ותירץ המנ"ח שבמצות ישיבת סוכחה יש שתי הלכות: א) איסור לאכול מחוץ לסוכחה כשרה; ב) קיום מצוה לאכול בתוך סוכחה. מי שאוכל בסוכחה שנפსלה מדין מה"ב אף שאינו מקיים מצות ישיבת סוכחה אינו עובד באיסור האכילה מחוץ לסוכחה. טעם הדבר הוא משום דעתה הבאה בעבירה אינה פוסלת את החפצא בסוכחה בפסול הגוף אלא שפקע קיום מצות הגברא. אין לו קיום עשה, ועכ"ז אינו עובד באיסור. מאידך גזה"כvr ולא הגזולה פוסלת את עצם הגוף של סוכחה גזולה, וע"פ גזה"כvr הו האוכל בסוכחה גזולה עובר באיסור עשה משום דאיינו אוכל בסוכחה שגופה כשר.

הAGRICH צ"ל לעומת זאת סבור שאין אישור מיוחד לאכול מחוזן לsocה כשרה, אלא שהאוכל בעלי חיים מצות Socה מבטל חיוב עשה. במצבה הקיימת בעבירה לא קיים את המצויה של ישיבה בסוכה, וביטול את חובת העשה לסייע בקיום Socה. האיסור בא כתוצאה ביטול העשה. כי אעפ' שiyorש וסוער בחפותה בסוכה כשרה, הרי הוא סוער בעלי לקיים מצות Socה. יוצא שהAGRICH צ"ל יש רדק דין אחד: והוא חובת קיום המצויה. מי שסוער בעלי לקיים את חובתו עושה אישור, והאיסור הוא בוטל חובתו, אך בגין דלשיטת המנהת חינוך ליכא

לט. נילס ס. אלכסנדר

பூர்வ பிரதிமீலம் குடும்பத்தின் நிலை

רְבָנָה אֶלְעָזָר מִלְּאָמָר. גַּגְגָה נָדָב וְשָׁוֹבֵב כְּנָסָתָם

היא לאכול כויתת בתוך הסוכה כפי שנלמד ט"ז ט"ז מחר המצות מ"מ באוטו לילה רק סעודת יותר מככיבת אסורה חוץ לסוכה שחררי לא קבוע הרמב"ם הלכה נפרדת ללילה הראשון אלא כללה יחד עם כל שבת הימים. ולכара קשה, אם חובת האכילה בלילה הראשון חלה בכזית למה נאסר לאכול חוץ לסוכה דוקא שעוד שפהו יותר מככיבת.

אך לפי מה שהעלוינו ביסוד שיטת הרמב"ם סרה התמיהה מלאה. חיוב הכזית בלילה הראשון אינו חיוב סוכה אלא חיוב(ac) נפרד מטעם יומ"ט הנלמד מחר הפסח ולא מטעם סוכה, ובכן שיעורה בכזית. ברם איסור האכילה חוץ לסוכה שידך רק בחיוב(ac) מدين סוכה, כי האיסור הוא לבטל מצות הסוכה בידים, וממצוות הסוכה חלה בשיעור סעודת ולא בכזית.

כל זה אליכא דרמב"ם, אמנם מדברי הר"ן משמע שבלילה הראשון אסור לאכול כזית מחוץ לסוכה. וכן מפורש במג"א (ס"י תרל"ט סק"ט). ונראה שלדעתם דין כזית בלילה א' אינו משומם מצות(ac) יומ"ט כשיתח הרמב"ם אלא שהוא מטעם חובת הסוכה. לשיטות השנהה שעוד(ac) חובת הסוכה בלילה הראשון מיותר מככיבת לכזית ע"י גזה"ש ט"ז ט"ז. והואיל והחיווב מטעם סוכה (עיין בריטב"א כז), לפיכך אסור לאכול כזית חוץ לסוכה בלילה הראשון.

ובכך מבוארת המחלוקת בין הראשונים אם הפטור של מצטרע נהוג בלילה הראשון (עיין בריטב"א שם). מצטרע מהו זה פטור בחובת ישיבה בסוכה הנוהגת בשארימי החג. ברם במצוות(ac) בלילה הראשון – אם נפרש שאינה מצות ישיבה אלא מצות(ac) מסתבר שאין המצטרע פטור. לעומת זאת אם מצות(ac) בלילה ג"כ מהו קיום ישיבה י"ל שהמצטרע פטור.

ובדין המצטרע עליינו לעיין אם זה רק פטור מהחובת המצות או שאינו מעשה ישיבת סוכה כלל. אם נקבע שאינו ישיבת סוכה כלל ובאיו המצטרע יושב חוץ לסוכה, אז גם האכילה של הכזית בלילה הראשון אינה נשובה לאכילה בסוכה. משום כך גם בלילה הראשון אין קיים המצטרע מצות. שיטת הגרא"ח צ"ל היא שהמצטרע אינו עושה ישיבת סוכה כלל ואין רק פטור מהמצות.

עבירה. מאידך בשינה ובשריר ישיבות מחוץ לסוכה אף שיש בטל חובת הסוכה בשב ואל תעשה אך אינו בידים. אינו איפוא מעשה איסור אלא חסרון קיום של חובת המצווה. והלך עיקר הישיבה בסוכה הוא מעשה האכילה והברכה בעת האכילה פותרת את כל הנסיבות האחרות.

ובכך מוסברת לשון הרמב"ם אליכא דהגר"ח צ"ל. פשוטות דבריו (פ"ז מסוכה הל"ז): ואסור לאכול סעודת חוץ לסוכה כל ז' ע"כ מורה כהמנ"ח שיש איסור לאכול חוץ לסוכה והו איסור עשה. ברם לפי הנ"ל מדבר רק באוכל חוץ לסוכה שהוא מבטל את חובת הסוכה בקום ועשה בידים, ובטול מצות עשה בידים מהו מעשה איסור.

– ב –

בנוגע למצות ישיבת סוכה מבואר لكمן במשנה (כז). ובסוגיא שם דלחכמים לילה הראשון חובת מכאן ואילך רשות. הרמב"ם (פ"ז מסוכה הל"ז) פוטק שהאוכל כזית בת בסוכה בלילה הראשון יצא ידי חובת המצווה. מאידך, הריטב"א (כז) מביא בזה מחלוקת בין הראשונים, שיש סוברים שהחיווב בלילה הראשון הוא לאכול יותר מככיבת, דהיינו סעודת קבוע, והוא השעור לחובת הסוכה בכל שבת ימי החג. ונראה לומר ביסוד המחלוקת: לאלו שסוברים שהשיעור של(ac) האכילה בלילה ראשון הוא יותר מככיבת, מצות ליל ראשון היא מצות ישיבת סוכה כמו בשאר הימים, אלא בשאר הימים המצווה היא רשות, ובלילה הראשון יש חיוב ישיבת סוכה – והוא(ac) כזית סעודת קבוע יותר מככיבת שהיא מהחייבת בישיבת סוכה חמיר. לפי הרמב"ם לעומת זאת המצווה לאכול בלילה הראשון בסוכה אינה חלק של מצות(ac) הישיבה בסוכה של כל החג אלא מהו קיים נפרד לאכול בסוכה, ושיעור המצווה הזו שונה בשארימי החג. בלילה הראשון השיעור הוא כזית מהו קיים שיעור(ac) האכילה בכל התורה כולה. ברם בשארימי החג השיעור הוא יותר מככיבת המהו סעודת קבוע בנוגע לישיבת בסוכה.

ובכך מוסברת היטוב דעת הרמב"ם (פ"ז מסוכה הל"ז) זויל: ואסור לאכול סעודת חוץ לסוכה כל ז' עכ"ל. מהרמב"ם משמע דעת ג' שמצוות לילה הראשון

לט' מ"ש מוסע מוחמת למלכער לאַתָּנְדָּר ווּזְדָּר קָצָן סָמְפָּן
בָּמְהָלָי י"ח " מוקס נקופא צכל נן צעל קָלָם י"ח
טֶמֶל ע"י דין ציטעל זרכון, ומוטר נְצֹתֵת קָתָן
רָוּצָן מִמְּכָר סָפָטָן, ווּלְעַפְּגָן"ד עפ"י וְהַ דָּפָלָנִי
רָוּצָן קָלָךְ צָר :

זה הורמברם ? "ל נפ"ה מה' סוככה כמתן "ל" העודקה
סוכותה תחת סלון כלילו עלה נזק
הניז, סלול עלי' עלי' שלילנות וגדירות ומכך על
גנן ולח"כ הגן, שם ת"י סמכוך זרנצה מוכן
כזכירה, והם גם פ"י סמכוך ט"ט מוחתילתו כשר
הרבנה מהן דרייך לנענע לוחן לחדר קליינן כדי
סתמי עז"י לאס סוככה, עירין ובז' זממקלים גן
צדר זרין ממקלים גן וסמכוך זממקלים, להעפ"י
שאכדר יתר על אפסול פסולה, סמכוך זהה לאשנו
וזבז' לענוו זה גנד וזה י"ס זממקך פסול ני'
טפחים זמוקום לחץ צין צמלמען ונין מן גנד פרי
זו פסולה. עכ"ל, הנה מה' כ"ה הרמאנ"ס גנס כדריניה
סמכוך כשר דרייך קנייה כן צלו' זרנו' מפורך צפ"י
סתמוננה מה' ולתייה אס פולא עלי' הלא גאנט ווית
הדלעת ווית פקיקוט וסמכוך על גונגה פסולה, והם
ס"י סמכוך זרנצה מהן לו צקנין כדרה, וגונג' זס
לו צקנין כדרס ולרייך לנענע, זס מניע זא"ס
זריניה דתני גס לאפרט דורי סאמונסה דעה זפסול
זסלה עלי' לית גאנט הול' מזמס תעסה וול' ווין
העדיין וול' מזס מהזמר, ומיסין זס' זס' מהזמר
צטלקנין וופעד' זס' מפרט הרמאנ"ס צפ"י הנטה
דריניה דומתניין זתקנין וול' זס' סמכוך זרנצה
ויסס כדרה מיר' זונקל ערנין זונקל זטולו
צקנין מיר' זונעלן לוחן, וכן מפרט מה' זטולו
גונג' זק' ט' זוניכת צטלקנין קחטו מזורנה מונלטו
כדרה, זונקל כצחנער זיינו צקנין וול' זונעלן לוחן,
וועצ' זס' הרמאנ"ס זק' זטולן זס' ערוץ סמכוך
פסול עס' סמכוך כשר קני' צאכדר רזס ען' זפסול
לע' מזסי פול' צל' צל' קני', כן צהאר ס"כ' זענוי
הרמאנ"ס זליג, יעו' זס' הצע' נט' צילד' כל' טעמו
ויטחו מה' דמשני נקנין רוז' זונאל קני' לע' מזאג,
וינספר שעור המלך זאכלכה זו מניל' זנרי' סרא' זס'
צכת' דלענין סמכוך פסול לע' מזאג זס' סמכוך
מורזנה, זלענין פסול תעסה וול' מון בענדו' מהן,
גס' זס' לא' נדע מ' זס' פסול תעסה וול' מון בענדו' זס'
מפסול אח'ו, זא' זח' כת'ג' לפרכ' עפ' זדרי' קרי' זס'
פונ' צלט' היגוריס זכת'ג' זוניחוג' לע' מזאג
צטול' דרכ'ו, דמיהוג' קלי' יונ' מהתצעלן כנתיעוות זת'ג'ס
מתגעטלים מא' זס' נמאנכה תרומות פ' ט' זא' הא',
וונס' ה' ק' זנס' ס'ק' זע' מפרט כן זנרי' הרמאנ"ס
מא' זס' ערוץ זונר זונר זא' זל' זטולן קונית הרמאנ"ס
קני', הצע' כל' הזרולא ירלה צלון קונית הרמאנ"ס
זונקל עס' פסול מהזמר, זא' רוי' זט' ערוץ צל' זונר
צלון ממכיכון זו לדזון זס' מורה לאדי' צוינטו
על' כל' האדריסים צה'ו'ס זא'ר'ס זט' זט' זט'
לז'ה'ק מה' זכת'ג' הרמאנ"ס זט' ערוץ סמכוך כשר עס
סמכוך פסול זא' סוככה פסולה, ה' ק' זט' סמכוך זרנצה
זונ' זפסול וול' מונ' זונ' זוס' זיעורה, זט' יקי' מון
זפסול זטאפקל זא' סוככה זטאפקל זא' סוככה, זט' יטן
מונ' ה' מטמגר עס' זא' סוככה זטאפקל זא' סוככה, זט' זט'
לט'ל' זע' זיא'ו' זדרי' זונקט זלט'ו' טר'ג'ר זפרץ

לפניהם נעלם צפטע"ז לנענן דבר צלינו ורהי' למגנו
לְהַמִּזְבֵּחַ כָּלְבָּי שְׂעִיר בָּרְכָּתָה
יְהִי קָוֶת תְּמִימָהוּ, דָרִי קָזִין כַּיּוֹם סָמֵךְ פָּסֶול
מִתְכָּר עַיִן צִיטָול תְּרוֹז הַחֲזָעִק כַּמְכַר כַּר :

והנה נכלוורה ט מוקם נעלר דצלהי מנות סוכת
חצלהר מנות, דהה צדין מנות סוכת צכל
ימות החג לינו קוין גזרי מנות מונה טומטלת
על סמלס וко"ז, להס קינו חולק קשודת קגע
פטרו מן הסוכת רוק כצלאול כללו זין שול מוחיע
לתקנע נסוכה, ובכ' מותה התאנך חנות סכ"ה רלה
לחוד דמע לפטליק מסום מגן קנהה גענערס פול
רק לעין מני מנות הדריךפתה גרגול, מהו
מניה, לתרוג הפלון וכדומה, אבל נסוכה צכל
ימות החג וויליאת האתיזה והר כצלאול לו צבלנט
ד' כנפות, קרי צה"ע יי' מנות גענערה, ולח' חזז
כענפס מגן דלון קטייגר געהה קיניגר כלאייר
למי ס' צונע געל געולה, מ' אל גיטל מותה געה
ללח' הכל חזן נסוכה וליח' גע' זי' כנפות געל זיליא
יעו"ז. ולפי"ז ודלי' דיט לאן נאלק גס נענן גיטול
זרוע דיחס דממש ציטול נדרוג נענן פטוליס
מנות יונית וסוכת ליין דלהי נצלהר מנות כמו
מנא' ותלטרום, דשי' ניקס דנדער צלטראום געל
לחלק צין פטוליס למני נצלר עניינ' גערונת
לה' קור וטיר, הול' דכון דע"י ציטול דרוי' קין
נדער מעתני צער קחוטה נגעילה קרי' גשוחותה אל
געשה נגעילה וליח' עדר על לחן תקלל נגייל,
מ"מ עדר למיטריה דרוצחנעל גאנטקה לנו תורה ע"ז
הכתוג אל חמרי' וגיס נטוטה אל מסרה לנו נאלק
צער קחוטה זו המערוב דרוי' צער נגייל, וס"י
חס' ליט' קיס זו ליט' זיט' קיד' געל עכ"פ גשוחות
שליח' מאכל אל כלוזה, הא, אבל נעל מותה הום נערת
ככר חמץ דרוי' כקרות אל מנא', הס' מהני תורה
גיטול דרוי' מותה אל קיס ס' קול קחרת הדרומ
מלוא כצלאול גזיללה ארליךזונה, אבל מותה ה' אל
מנות הצלכלו אל קיס מגן' ס' קול חמץ ומלא
מן, וס' קיס מגן' ס' קול חמץ מהריה דהמורה
נקלה ולחורי רניש לטotta, אבל מותה מנא' וענין
זה צייך רק דמנוי' קווינית על אלהס, אבל ניענית
ומסוכת כל ישות חטנג לד"ז ציקיס קמנוי' רק צלע
יגעל צלע יאלק חזן למסוכה וליח' גע' זי' כנפות
גילי' יונית, הנה סוכת לנו רותח חורה ע"י סכתוג
אל לחורי' גזים לטוטה דרכיה' אל כלען זסוכת זו
וללנטו זי' כנפות עס' יוניות כללהן קרי' געל קיס
מנות גדיליס תעסס וליח' קיס זסוכות תען, אבל
עכ"פ אל עדר כל צה' זהה מהיירל זרומן צהורה
סתירה לנו דנדער זה ע"י סכתוג צל' לחורי' וגיס
לפטו :

אם חומנס לנע"ז קין דנרי' סהמג"ח מקורות
זאה, דענן פטומגע צהמיה' הדרונ"ח לווער
דנטונת יונית וסוכת קרי' צל' קיס קמנוי' מ"ט
אל גיטל מ"ע, הול' זריך ורחק מן הסכל, דהה הס' זל' ציטט
סוכת צסוח סרכ' זל' ציטט סרכ' זל' ציטט סרכ'

בנראת נעל"דritis נלך נין מני' למן' נולפניא'
צגלה תורה געל ספרטיס קראטוס למן'/
דלאה נמנואת סוכה צבעיך ימוד סתמי' מהרָה
תורה נסוכות תצענו ומולצון הקתוג נס סוכה
קסעזוי' מודרגיס הנטקניליס טומחה וכינול צב
מלניות הפטוליס למוכה פכל גלטון שטקה נקרל
צעס סוכה, הילן צגלה תורה לנו תורה הילן סוכה
כצרום וחויז סוכה פקולה ע"י גליים, כיוו זקנלו
היה' לדרותין מן המקרל נלמפה מגרכן ומיכנק
דרק נספנות גורן ויין לדער הקתוג, וסיכל

גנראיה לענ"ד פרכז צענין זא צהמ צפכלת
סיוורס כטערה, לוחוכ נצע סכמיין קיינ
צפכלול צהר תנורונגע, דזעלמת מה זומחרין צג'ן
צעניעזס פטלה, נפרדע"ז ומפרץ דכומת פה"ק צהווער
הנטיעיהם אלס זורה לתוך סיורס פוקלט הות כל
זיאוירה, מלצון זא מטען צלוי סקטרון ריך זסמנטייס
טפל הטעימות נצע, קילט צאלס זורה להזק סורא,
זא נס סיורס ענמא נספלת מפחטה, זאלס סיורה
נאצטלה דינה, ריך זאטיעים חימע צעלא דרווא
אל ה"ו ל' לפ"ה"ס צהווער נצעזון זא, קילט צ"א
צעטיעוועה היינט צטלה זורא, ועוד זמען סגע צעטעס
זיעטל וואהיר לא"כ ליוור גזולע קלייט האז

ללו ר' מ" :
ד"ה ע"ב ת"ץ סוכם נגכ"לוי. ספה טהורה, ואלה"כ כי הולם
(ר' מ"ז) כי מכוחה כ"ה מפלין ומזרות זורקינן
וק████לטס ותתפסת כל טיטנו בתקנילה יטקה וכחיה היכ� כקס ר' מ"
טיטני מ"ז מכלה מושך טהורה יטיא וווגלת לולג קוילג למפק'
ווכתנו כס וויגט נארה דסח מופטלון כו' והילדין נמי סוכם נגכ"ל
ככפער. ויל' כלה' מדמי בבלוי' סוכת ה' סוכת נטיס כקילו מוכת
כלצדי' כי צ' לע' דבניאת וויל' מיל' ודכניין לאטמא פטולות ה'ס
געמיה ע' נטיס דה' לאו ה' כי לאט' ה' פ' בז'ו'ת כטילה מה' רכזתול
דטוכת נטיס כטירט ה' פ' צ'ו'ת צ'ו'ת כטולא עק'ת נטיס ה' פ' דכני'
לטבנהו וכ' סוכוה ולט' צש' נטמא. ה'ג' אמתען דצמ'ות דכניין
לטבנה לאו'. כי עטיפה ניגרא כוין דפטוטו'. ר'ק צ'סוכ' ולט' דכניין
כוונה נעמוא וומכליקן ה' פ' במקצת ה' צ' נט' דוק' נט' כט' :
ד'יך ווד ע"א במא' יאמ' אין סוכלה ולט' כטולא ומלה' הנט'תונא
פסולה. ויל' ר'כ' ה'ג' מט' סוכ' מ'ג'ו' פט' סוכ' מ'ג'ו'
בצלאל' טויהה טפה. דטמיג' כו' וו' מסדר' וו' נט' כט' ה'ג' ג'ל
ה'ג'ו' מל'רכ'ה. קל'ן מל'ג'ו' מוקה חטב' העות' מלה'ג'ה וטמול'ל' ה'ג'
טמול'ל. מל'ג'ו' דטמול'ל כטמול'ל' ק' פטולא וכ'ג' הא'ל'ב' ו'ג'
לפטוקן כטמול'ל וויל' ק'י'ו' מלה'ג'ה דטמול'ל' פטוקן ד'ל'
טיג'ג'ה ק'ה'ג'ר כטמול'ל' לס' ה'ג' דויל'ג' בטל'ו'ת הג'תונא בטה'ה.
מ'ג'ו' ה'ס' ה'ג' דויל'ג' כט'ל'ן סטמ'תונא. יטול'ה לקל' כט'ס' וכט'ו'
ה'ג'

דך ז ע"ב אמר ליבָן טוֹרֵק נְעַז מִכּוֹן קִיטָן גּוֹ לְמִי כְּמֶלֶת
וְהַמְּרֻבָּה בְּכָל נְעַז תְּמִיקָה נְעַז גְּזִיעָה סְפִי בְּגִלוֹת
בְּגִלוֹת, פִי בְּגִלוֹת דְּמִינוֹן דְּלָשׂוֹן דְּוֹפָן לְבִכְתָּה סְוִי דְּוֹנָן לְסָוָלָה
בְּגִלוֹת, גַּן תְּמִילָן לְקִזְקִזָּה (ט' נ') לְמִינָן דְּנִוטָה בְּלִיכָוּן עַל גְּבִי
מְמֻלָּל דְּקָמָן כְּמִילָה וְלִין טְוָלָן לְכִיזָעַט מִמְּנִימָין נְגִיָּם טְרִינָה
תְּקִינָה כִּי לְאַמְּמִכְרִי וְלִי וְרוֹסָט סְמִול מַעַט דְרִי יְאַוְלָה מְגַלְלָה
תְּגִזְגִזָות הַקְּשָׁטָה לְךָ תְּבִנָה מִוּסָה סְכָה פְּרָלוּיָה לְקִבְנָה כְּמָה
צְבוֹחָה תְּלִוָה לוֹחִי לְקִבְנָה גַּלְעָמָה סְכוּמָה וְלִיתָה כִּי מַנְיִי מַדְלְוִיִּים
תְּמִחוֹן חַי וְרַבְקָה הוּא וְזַוְנוֹ זִיס הַמְּלָה לְלַכְתָּבָעָן לְאַיִל לְקִבְנָה
בְּגִלוֹת, תְּזִבְחָה סְמִולוֹת נְעַל אַגְמָן הַזְּהָרְיוֹנִית קוֹיִיט לְעַיְשָׁה פְּסָול
בְּגִלוֹת. **תְּלִי** אֲשֶׁר סְכָמָה דְּכִילָת קִבְנָה פְּסָול הַזְּהָרְיוֹנִית סְיִירָה מְקִי
קִבְנָה אֲשֶׁר מְאוֹן גַּל הַקְּרִיּוֹם סְכוּמָה גְּלִילִיָּה לְקִבְנָה :

שם אמר ר' יונתן מורה הפטורי לככטן כתו עיין סופות
 (נ"ז ס"ד ד"א ר"י כתבו לפופך ולנו מילר, תלמיד
 כדורי דקמלי וגנום, למינו על לויין דקמלי ולנו טויה כתו. ויך לפרך
 לדל' יותהן דלמר להס ש' בזקוף כת' דכורה על שפוחה המקסם שטח
 בס' כ"ז מקומות של מהנה על מהנה לדיינו סב' על סב' צולכלכוין
 כטב' ס' מומ� עטף בזקיוף וכטב' קגון' דפורה נון דן ולחווינון
 דלהה מועוכן סב' על סב' יס' בזטמו ל' ל' כטב' סב' על מהנה על מהנה
 אהיה' כבנעל כל סב' על סב' יס' בזטמו ל' ל' כטב' כטב' כטב' כטב'

שְׁמָ מוכי ל-ה' מהרים מומני סולח נטעו כבָּקָר פַּמּוֹל' דְּטוֹכָה
דילת קכֶב צמַען וְהַרְיָס הַיּוֹם ל'ג' . וכמו דה'ג' מ'
לכָן צמי סוכות טוֹלוּס וְלִפְנֵיס מוֹן הַמְּלֻגָּה סוכָה וְפְנֻוָה מִן
לכָן צמַעַזְתָּן צַבָּל יְמוֹת הַטָּהָרָה קַמְלָר דְּלָל בַּמָּג כָּוֹן דְּסַבֵּר דִּילָת קכֶב
בְּעֵינָן מִיְּתָבֵב בְּמִזְוֹזָה כְּלִזְמָמָה פָּק' דַּיּוֹמָל (ז') דְּמַסְתָּר' עֲמָל
מִמְּלִיב' ר' יְכוֹדָה סָכוֹם הַתָּבֵב בְּמָזְוֹזָה ע'ג' . וְקַיּוּם גְּדוּלָה מֶל
לְכָלִיקָה דְּלָאָן הַלְּרִיס וְדָלָן ל'ג' כָּס דְּחַמְלִינְקָהן (ו' ז' ע'ג')
צַמְלִין ל'ות' דְּטַמְוֹל' צַיְיכָה בְּנֵמְרוֹת סָל אָרָן, פְּזַע בָּקָן הַלְּגָנָה
ד' פְּמָוָל' הָן צָסָה לְדַבְּשָׁה ר'ג' מַוְלָל ו'ג' מַכְטָר וְמוֹרָה ל'ג' מ'
בְּנָן נָסֶל נָסֶל קְמַנְלָה נְכָר דְּמַעַת פְּכָל צְוִינָה וְכְטָבוֹה :

בדין אינו בתורת בלולב ובשטררי ממון

הרב צבי שפטר

7 ◀
 enan bgutin (ii) כל השטרות העולים בערכאות של עכו"ם אע"פ שהוחתמייהם עכו"ם כשרים. ובגמ' שמה, קא פסיק וחני לא שנא מכר ל"ש מהנה, בשלמא מכר מכி יהיב זוויי קמייהו הוא דקנה, ושטררא ראה בעלמא הו. . אלא מהנה, במאי קא קני, לאו באאי שטרא, והאי שטרא חספה בעלמא הו. ופירש שמה בתוס' הרא"ש בכותת הגמן, דוגיים שאינם בתורת קניין שטר, אין שטר כחייבם מועיל לקנות מהנה בעדי מסירה, ועי' תוס' קדושים (יד): סדר' הויל שכן ייסד הר"ת, דין קניין שטר מועיל לעכו"ם. ולביאור זה כיוון גם הקצה"ח (רט"י ס"ח). אכן שאר בעלי התוס' לא כן פירשו, אע"פ שביאור זה אוili מודיעיק יותר בלשון הגמן' שתמהו-חספה בעלמא הו, עי"ש בתורה"ש.

ונראה לומר בזה, עפ"י דברי הגמן' להלן בגוטין (מה): דדרשין סמכים במשנה תורה, ודדרשין מסמכיות שוי הפסוקים דוקשרם וככתבם, שככל שאינו בקשריה אינו בכתיבת, ואשר מה"ט נשים פסולות לכתיבת כת"ם. ועי"ש בתוס' ד"ה כל, דמכאן היה, אומר הר"ת דין אשה אוגדת לויל ועשה ציצית כאן דלא מיפקדה. וח מהו עליו התוס' דאדבא, הרי חווין מסוגין דין זה ידוע לנו מכח הסברא אלא רק מכח גזה"כ דוקשרם וככתבם, ואילו בציצית ובבלולב דיליכא גזה"כ שכון, לא הי' צ"ל בכל דין שכונה. וכן הקשו מסוכת גנב"ך שכורה, הרי דין דין שכונה בכה"ח דבעין לעשיית איזה חפツא של מצוה שהיא העשויה ישנו-בתורת אותה המצווה.

ובישוב דעת הר"ת כתוב הגאון בעל המשכני' בספרו קholat Yekab, לטוכה (ח): דשאני סוכה, הויל וקי"ל כב"ה דלא מצרכי שתהא עשיית הסוכה לשמה, ממייל אין שמה צורך לשנו-בתורת. אך בעשייה ציצית ואגידת הבלולב, דאית ל"י לר"ת דבעין בהו עשייה לשמה, בזה איתן למיימר מכח הסברא, שכלי מי שאינו בתורת אותה המצווה, איינו יכול לייצר בה הקשר הלשמה. והיינו Napoli טעמא דבצקות של נקרים אדם מלא כרטס מהם, וב└בד שייאל' ציצית מצה לאחורונה (פטחים מ'), דהואיל ונקרים אינם בתורת מצות מצה, איינם יכולים לייצר לשמה, ובמצה הלא בעין לשמה.

מו

מגן רחוב

נאכ"א גדרון זג אוגראן זג רחוב קהיר
זג זג גראן גראן

אכן, אפילו לדעת אותם מבعلي היה פסול בפנ"ע, נראה פשוט דהינו דוקא של מצוה בידי אדם, אבל היכא דליך בחולקים וסוברים מה שייך לפסול בעקבות רשות ממן דלא בעו כתיבה לשם כלל, ואפילו כתבן הקוף ג"כ היו כשר דבשטרוי ממן דלא בעו כתיבה לשם גומת ה"י נראתה לומר עפ"י פשוטו, וזה דהינו דוקא אליבא דר"י המctrיך את סוכה (יא:) לפסול בו תולמ"ה, אמנם אג' אלא בכדי לשוויה עשייה על ד' המ' אבל לחכמים דר"י, אף דעתו להו דל' לעמsha האגדה, אלא בדברין רק שהיא דלא בעין בהו מעשה כתיבה, אלא ר' וכני"ל. וממילא פשיטה דא"א לפסול ב' והפרם"ג (רש"י תרמ"ט) שהביאו לדב' דר"י דסבירו דלולב א"צ אגד.

[וכך משמע מדברי ח"י הריטב"א לפטחים שם, וכן הוא בשווית כתב סופר חז"ח סי' א'.]

וכן עי' ח"י הגר"ח (פ"א מתחפילין הט"ו) בשם הגאון ר' שמחה זעליג, ז"ל, שהוכיה שם אמרו בגם' גטין (כג) دائ' אפשר לסfork על הנכרי לכתוב את הגט לשמה משום אדעתה דנפשיה קעביד, דין כונת הגם' לומר כאן אומדן פטיכולוגית, והראוי, שהרמב"ם כתב בפ"ג מגדושים הט"ו שאף המומר להחל את השבת בפרהסיא אשר דין נכרי, ג"כ פסול לכתיבת הגט, והוא לומר שמחמת חללו את השבת השותנתנה כל הפסיכולוגיה שלו. אלא מן ההכרח دائ' לצ"פ בكونת הגם', שעכו"ם שייך לומר שדין זה חל גם על המומר, אשר דין'ו בעכו"ם.

ובגדר דין זה הרי נל"פ עפ"י הנ"ל, משומע דעכו"ם אינו בתורת ג"ק, וכל מי שאינו בתורת איזה עניין, אינו יכול ליצור השר לשמה לגבי אותו העניין. וטעמא דברין למדרש סמכים, דוקשורים לכתבותם הוא רק בכדי לפסל את הנשים אף לכתובות מזויה דאילו לכתיבת תפלין פשיטה שפסולות, שהרי אין-בתורת (מדאין' מחויבות במצוות התפילה). וכל מי שאינו-בתורת, א"י ליצור לשמה, וכן נמי פשיטה דנכרי פסול הוא לכתיבת תפלין ומזוות, אפילו בלי הר' גזה"כ, דין'ם בתורת, ומהך דרשא ילפין שאיפלו לכתיבת מזויה וסת'ת נמי פסולות הנשים, דכתיבת סת'ם חד דינא אית' להו לכולהו.

ועי' תוס' גטין (ט): ד"ה עע"פ, שהביאו בשם הר"י שיש ד' טעם לפסול גט שחוחתמי נכרים, חדא, דלאו בני כריתות נינהו, ועוד, דברין לשמה, ועכו"ם אדעתה דנפשיה קא עביד וכו'. הרוי סדר"ל שב' טעם נפרדים הם, ואילו לדברינו עפ"י דברי הגאון ר' שמחה זעליג ז"ל, הכל טעם אחד, דכל מי שאינו-בתורת, אינו יכול ליצור לשמה.

והנה בעלי התוס' שהקשרו אר"ת הנ"ל מסוכה גנבי"ך, הרוי ג"כ ס"ל להדייא כדעת הר"י, דין'ם בתורת הוא פסול בפנ"ע, ואין מטעם לשמה, שהרי לכוי' פשיטה דקייל כב"ה, דלא בעין בעשיות הסוכה לשמה. ור"ת הוא שסובר כן [כפי הסברו של המשכני"], דין-בתורת גורם לפסול של שלא לשמה.

ומעתה נראה להוציא ולומר, דבשטרוי ממון פשיטה דלא בעין כתיבה לשמה, ומ"כ בתורה"ש [והקצתו] הנ"ל שנכרים שאינם בתורת קניין שטר פטולים הם לכתיבת שטרוי מחנה, סברא זו לא ניתנה להיאמר כל עיקר לפי דעתם אוחם בעלי התוס' הטעורים שאינם מהו פסול בפנ"ע, אלא גדרו שכלי מי שאינו בתורת, א"י ליצור לשמה, דהלא בשטרוי ממון דלא בעו לשמה, פשיטה שא' אפשר לפטולם בכתבו ע"י מי שאינו בתורת.

אכן, אפילו לדעתו אוטם מבعلي התוט' וחולקים וסוברים שאינו בתורת כן מהו
פסול בפנ"ע, נראה פשוט דוקא היכא דבענן עכ"פ שתה' שמה עשיית החפזא
של מצוה בידי אדם, אבל היכא דליך בכל צורך לשום מעשה بعد הכנסת החפזא,
בחולקים וסוברים מה שייך לפסול בענשו ע"י מי שאינו בתורת. ובפשוטו, הי' נראה
דבשטרי ממן דלא בעו כתיבה לשם, דלא בעו אפילו מעשה כתיבה בידי אדם
בכלל, ואפילו כתבן הקוף ג"כ היו כשרים כל שיש שמה הכתב הנכון, וממילא פשיטה
דלא שייך לפסול בכתבו ע"י מי שאינו בתורת.

וגם הי' נראה לומר עפ"י פשוטו, דמה שכח הר"ת שאין אשה אוגדת את הלולב,
זה יינו דוקא אליבא דר"י המצרי אגד לעיבובא, וס"ל דילפין לולב מסוכה [ע"י גמי'
סוכה (יא:) לפסול בו תולמי'ה, דעתן אגד לדידיה אינו בכדי ליצור צירוף בין המיניות],
אלא בכדי לשוויה עשייה על ד' המיניות ועמש"כ בזה בספר הארץ האבי (עמ' פ').
אבל לחכמים דר"י, אף דעתה فهو דלקתחילה מצוה לאגדו, אין הכוונה בזה דבענן
למעשה אגדה, אלא דבענן רק שהיא אגד, יהיה איךishi', [וזדומיא דשטרי ממן,
דלא בענן בהו מעשה כתיבה, אלא רק שהיא נמצאה שם כתוב, ואפילו כתבו הקות,
וכנ"ל]. וממילא פשיטה דא"א לפסול באגדו מי שאינו בתורת. וזה דלא בדברי המג"א
והפרמ"ג (רס"י תרמ"ט) שהביאו לדברי הר"ת להלכה אפילו לדין דק"י"ל בחכמים
דר"י דסבירו לולב א"צ אגד.

ל

סימן צט

בענין אי בסוכות יש חובת לשבת בסוכה

תיקוק לי דאיינו בחיוב לבישה ממילא אינו בעשיי.

אמנם נלעניד בוה, דהנה באמת התוס' תמהו על שיטת ר' ז"ל,adam נלמד את כל התורה מתפלין, אם כן הוא הדין בסוכה נמי נימא ה כי, והוא סוכת גנב"ך כשרה (סוכה דף ח' ע"ב - הובא בתוס' בגיטין שם) ומאי נפקא מינה בין ציצית לסוכה.

לכן Nelunid, דברמת יש להקשנות, אין למד ר' ז' מתפלין לציצית, דילמא תפילין שאינו כיוון חובתו הגוף הם שפир אמרינן כיוון דאיש זה אין חובתו מוטל עליו בוה אינו יכול לעשות מעשה זו. משא"כ ציצית כיוון דהוא ורק חובת טלית, ואפיון למ"ד דהוא חובת גברא, הרי אינו חייב לקנות טלית, אם כן מנ"ל דיהי תליה באדם אם הוא מחויב בוה או לא.

אך באמת גוף הדברים שכחובנו, דאיינו חובת גברא, אף שמדובר ר' ז' נראה כן, מ"מ המהרש"א כתוב באמת בפשיטות, למ"ד חובת גברא מחויב לקנות טלית ולהחטעף בו, כמו כל המצוות שהן חובת הגוף, וכן נראה דעת המגיה בගליון הש"ס (שם) על התוס' עיי"ש, וכן נראה לכואורה מלשון ר' ז' זיל במס' ב"ק (דף ט ע"ב) ד"ה שליש ביתו וכו' שכחוב בוה"ל: שחיבר אדם לבזבזו במצב לולב או ציצית או ס"ת שליש מה שיש לו, ולכאורה קשה טובה

7 המנתת חנוך (מצווה שכ"ה) כתוב לחדר, ולכן בסוכה צריך לקרוא מיוחד במעט גול ולא מיפסל בגלל מצווה הבאה בעבירה (וכמו שהקשרו בתוס' סוכה ט ע"א) כיוון בסוכה אין חיוב לשבת בסוכה ולאכול רק אם עשי אכילה, אסור לו לאכול מחוץ לסתוכה, א"כ אין זה מצווה חובייה אלא מצווה שלילית, שלא לאכול מחוץ לסתוכה, ובמצוות אבל לא שיק פסול דעתו הבאה בעבירה. ע"ש במנ"ח בארכות.

ונראה בזה, ונקיים מה דתמהו המפרשים בהא דאמרין בಗמ' מנוחות (דף מב ע"ב) אחר דמסקין דהברכה תלי' במצוות שהיא גמר עשייתה, מסיק: ובציצית בהא קמיפלגי, מר סבר חובת טלית הוא, ומר סבר חובת גברא הוא, ולהלן: אמר ר' מרדכי לר' אשיה, אתון ה כי מתניתו לה,annon ה כי וכ"כ. ונראה דבא ר' מרדכי לתרץ את הקושיא, ובאמת לפי המסKENא לא קשייא מידי, וגם הלשון "בהא קמיפלגי" שנזכר בוגמ' צ"ע.

והתירוץ הנכון בזה הוא כמו שראיתי בספר בית יצחק להגאון מפרעומישלא בשם חכם אחד, דהנה דעת ר' ז' זיל (בתוד"ה כל - גיטין מה ע"ב) דגשים פסולים לעשיית ציצית, מטעם כל שאינו בלבייה אינו בקשה, וכמו דדרשין בתפלין (גיטין שם) כל שאינו בקשה אינו בכתיבה, ומהו כולם, דלפי זה למה צריך רב לומר הטעם דגורי פסול מצד "לכם"

ספור ג' חצגה

ג' כחצגה

הרג"ג ל נאיו ז' טקיין 53

רץין ופסקו ז' הרג"ג ז' ז' אדר ג' ארכזון ז' ז'

זה חובת הגוף רק חובת אכילה, ושוב אין ללמידה מתפילין דהוי חובת הגוף, וא"ש קרי התוס' על שיטת ר"ת ז"ל.

ולפי זה מבואר מזה, דר"ת ז"ל לא אמר סברתו אלא לפי מה דק噫יל (מנוחות שם) דעתית חובת גברא, משא"כ אם נימא דעתית חובת טלית היא, פשיטה דיליכא למילוי מתפילין, ול"ש לומר דהעושה צריך להיות בר חיווא, כיון דעת העשי' לחכלית חיוב שעל הגוף, רק חיוב החפץ, אם כן אין נ"מ מי הוא העושה.

ובאמת זה מוכրח,ราม לא כן, יקשה לר"ת ז"ל דבעשיות מעקה יהיו צריין דוקא ישראל וזה לא אמר אדם מעולם, אלא ודאי דר"ת לא אמר אלא במצוות שהן חובת גברא, משא"כ במצוות שהן חובת החפץ, מה נפק"מ אם העושה בר חיווא אם לא, ואין זה דמיון למתפילין, ואם כן למ"ד חובת טלית מודה ר"ת דל"ש סברא זו, כלל שאיןו בלבישה אינו בחיוב, ומעתה א"ש דס"ל דבר ס"ל חובת טלית ואם כן שפיר צריך לפחות נכרי מצד "לכם".

ומעתה א"ש היבט סוגיות הגם' הנ"ל במנוחות, דאפשרו לפי המסקנא קשיא דבר אדרב, וכיון דאמר דא"צ ברכה, ע"כ דס"ל דחובת גברא הוא ואין העשי' גמור מצוותה, וממה שאמר דמצד "לכם" פסול נכרי, קשה תפ"ל מצד כל שאינו בלבישה וכו', וע"כ דס"ל דחובת טלית הוא, ואם כן קשה דבר אדרב, ועי' אמר ר' מרדי: אתון הכי מתניתן לה וכו', דבאמת רב ס"ל דכשרה ע"י נכרי, וס"ל באמת חובת גברא וצריך קרא להכשר, דאל"כ هي פסול

אין שיק שחייב במצוות לבזבז שליש ממונו כיון דבידו להפיקו את עצמו מהמצוות על ידי שלא ילך בהגדיר או שיפיקדו למ"ד חובת טלית, ולומר שדעת רשי' ז"ל, דבעידן ריתחה מעשין על זה שלא הוציא שlish ביתה לקיים מצוה זו (ע"י מנוחות מא ע"א), זה דוחק בעני. ובפשיטות נראה, דבכה"ג צריך להוציא שlish ביתה הו אונס, ואפשרו בעידן ריתחה לא מעשין לי.

אמנם אי נימא דריש"י ס"ל לדל"ד חובה גברא הו חיוב גמור,athi שפיר בפשיטות ודמאי לולב ולס"ת, אמן בחודשי תבננו, דיל"ך דכונת רשי' ז"ל, ראם הולך בגבר ואין לו ציצית, ע"ג דאסור לילך בגבר בלבד ציצית, היינו דוקא אם יכול להשיג ציצית עבור שליש הוננו, אבל ביוור מזה אינו מחויב לקיים מצות ציצית, ומותר ללבוש בגבר בלבד ציצית כיון דפטור מהמצוות, ממילא מותר לילך בגבר בלבד ציצית, וזה תלייא בפלוגת הפסוקים לעניין ציצית בשבת והארכנו בזה.

לכן נלענ"ר, דגם דעת ר"ת ז"ל כן הוא, לדל"ד חובת גברא (מנוחות שם) הו חיוב כמו תפילין, ואם כן שפיר אמרין, דכמו דדורשין בתפילין (גיטין שם) כל שאינו בקשירה אינו בכתיבה, הוא הדין במצוות גם כן אמרין כן, דמי שאינו חייב בדבר פסול לעשות את הדבר, כיון דהוא מחובה של גוףך, שהעושה יהיו בר חיווא בזה, ומעתה יש לומר, לפמ"ש המנת חינוך הנ"ל, דבסוכה, כיון ראם לא יاقل אינו חייב בסוכה, רק דהטורה אמרה שאם ירצה לאכול מחויב לאכול בטוכה, אם כן אין

אינו
חותם'
למד
הדין
שרה
גיטין
יכה.
איך
ילמא
שפיר
עליו
צא"כ
ופילו
חייב
אדם
יאנו
הוא
כן,
טוות
זלחת
ובכת
ש"ט
גורלה
יב"ב
ציב
ס"ת
זבה

בעי אכיל, ולכון אמרין בחויבת אלא מצוה שליל לאכול חוץ לסוכה, אבל מזכה כל, ומעתת יש מצוה הב"ע, כיון דבאמו שהוא בעבירה, ולא נוכל לאכל חוץ לסוכה, ושוב למצוה הבאה בעבירה לא חיובית. אלו תורף דברי חן.

ומעתת נראה, דאותה לומר גם לעניין דודוקא אם היא מצווה חס"ת, שפיר אמרין מס' מהובייה במצוות כתיבת ס"כ כשרה במצוות זו, משא"כ הוא להתייר דבר כמו אמרין דआ"ג דלא עשנו כיון דהוא סוכה ולא אכ" שיק לומר דהוי ס"ונ"ל שבזה פלגי הוי ז"ל בשיחיטה, ואפיו לאינו בר זיביחה, ובאמת זו שאני רכתיב וזכחת זו למידוש קראי הכי, והוי גורת הכתוב, משא"כ לו שפיר אמרין

ומעתת נ"ל דודוקא אחות בת ברא וכ"ס"ל (קדעת המהרש"א) וא"כ הוי ציצית מצוה דיליף ציצית מס'ת, משא כיון חותת טלית, אם כן

על הר"ף - בר"ה גorsi כו' ע"ש) הרגיש לדמנ"ל דגם בס"ת דינא הכי דכל מי שאינו בקשירות תפילין אינו قادر לכתיבת ס"ת, ותירץ דק"ו הוא, מכח דס"ת חמירא קדושתי מתחפלין וממוזות, ולענ"ד לא זכתי להבין, דהרי מצאנו עוד חומרות בתפילין וממוזות נגד ס"ת, היינו דאין נכתבן אלא אשורה משא"כ ס"ת [ובאמת משום זה יש מקום לומר כמו דרך כתוב אומה אחרת הוא הדין רכשו כתיבה שליהם] ועוד לעניין כתיבה כסדרון ואיך שייך בזה קל וחומר.

לכן נלענו"ד, דלר"ת ז"ל גם כן هي קשה זאת, מנ"ל ובסת"ת גם כן בעי שהי"י בר קשירה, כיון דקרא לא מيري אלא מתחפלין וממוזות, לכן הוליכ ר"ת דזה מסברא חיזונה, כיון ונשים אין מצוין על כתיבת ס"ת כדעת הר"ם ז"ל, ממשיא אין בכתייה, ומה הוליכה ר"ת ז"ל דה"ה ללולב וציצית, כן נראה לי נכון בשיטת ר"ת ז"ל.

ומעתת כיון דכל ראיית ר"ת ז"ל היא רק מס'ת דליך קרא, אם כן יש לומר דודוקא במה דהו אדו"מ ס"ת דהו החותת הגוף ציריך שהי"י העושה בר חיובא, משא"כ מה שאינו חותת הגוף, לא נשמע מס'ת שהי"י פסול כל מי שאינו בחוב אומו הדבר, וצדקו דברינו בזה.

ובאמת יש אני עוד סברא אחרת, עפ"י דברינו הנ"ל, דשיטת ר"ת ז"ל היא דוקא למ"ד ציצית חותבת גברא, עפ"מ שכחוב הגאון המנוח חינוך ז"ל לחדר וככ"ל. דהיינו בסוכה ציריך קרא למעט גזול ולא מיפסל משום מצוה הבאה בעבירה, כיון בסוכה אין החוב לישב בסוכה, ורק אם

באמת מצד כל שאין בלבישה כדעת ר"ת ז"ל, וזה כמובן מאד בישוב דברי הגמרא. ומעטת יוצאה לנו מזה שכחובנו -adam אמרין דרב ס"ל דעתית דעתך אמרין דרב טילה, ע"כ דס"ל חותת טלית, דאל"כ לא הי"י צריך למצוותי כנ"ל, ואם כן הכא אם נימא כשיטת רשי"ז ז"ל דהקשה גם אליבא דרב, על כרחך נ"ל דס"ל דחותבת גברא, דאל"כ אין ראי' ממציאות לטוכה, אכן ראי' ממעשה המצווה להמכשף. וור"ק, ע"כ Dai נימא דהקשה אליבא דרב, ע"כ דס"ל דעתית חותת גברא, ולפי זה על כרחך סבירא לי' דעתית שעשאן עכו"ם כשרה, ואם כן שוב מוכח דלא צריך לשמה. וזה נכון בעזה"ת.

איبرا דבעיקר הסברא שכחובנו דר"ת לא אמר אלא למ"ד ציצית חותבת גברא, משא"כ למ"ד חותת טלית אי אפשר ללמוד מתחפלין עיי"ש, לכארודה יש לסתור זה, דהרי גם במצוות דרשין כל שאינו בקשירה אינו בכתיבת זהה לאו חותבת הגוף אלא חותת הבית, ואם כן נסתרו דברינו.

אך לאחר העיוןathi שפיר, דהנה באמת במצוות האשה גם כן חיבת ואעפ"כ פטורה מצד דאייה בקשירה של תפליין, ובאמת תמהה על הר"ת ז"ל איך יליף מזה דכל מי שאינו מתוויב בדבר או אינו יכול לעשות המצווה, ולמר מזה לעשית ציצית ולאגוד את הלולב, והוא ממצוות מוכרת שלא תליי כלל בזה שאינה חיובית, והיא קושיא גדולה, וראיתי שכבר הרגישו בזה האחרונים. אמנם ביאור שיטת ר"ת ז"ל נפערני, רהנה באמת הר"ן ז"ל ביגיטין (מ"ה

בשיהי לו טלית של ד' כנפות חייב להטיל בו ציצית, אם כן הינו דעתית הוי מצוה שליליתASAOR להיות לו בגד של ד' כנפות בלא ציצית, אם כן שוכ הוי כמו סוכה ואין אפשר למלמד מספר תורה. והבן כי אכן הוא בעזה"ת.

אלא דבעיקר הדבר שכתנו דעתית הוי גם כן מצוה שלילית אבל אינה מצוה חיובית כלל, רק שאסור להיות בלא ציצית, אבל העצמת אינה מצוה, לעג"ד דדבר אי אפשר לומר הци, ורב ס"ל (שבת כב ע"א) אין מתרין מבוג לבגד, ועל כרחך הינו משומם ומבטל הבוג מהמצוה, וזה שיקן רק אי נימא והוא מצוה חיובית, משא"כ אי נימא דאינו אלא שלילה, אין נופל על זה לשון בגדר של מצוה ושיהי נקרא מבטל המצואה מהבוג, כיון דבאמת ציצית אין מצות כלל. והבן היטב.

ובאמת יש ליישב בזה קושית הרמ"ן ז"ל על רשי, וכיון דבר צרי קרא ודעשה להם להכחיד ציצית נקרי, מנ"ל לשם, דליך למיר מ"לך, דיל' דצרי קרא זה למעט גזול, ולהנ"ל י"ל, דבאמת הקשו תוס' (בסוכה ט ע"א) גם בסוכה למה לי קרא הא הרי מהב"ע, אך באמת י"ל כמ"ש המנ"ח הנ"ל, דבסוכה לא שיקן פסול מצואה הב"ע, אך במצוות קשה, ויל' דהגמ' ס"ל גם ציצית לא הרי אלא מצוה שלילה וא"ש גם במצוות וכני"ל, אך זה דוקא לשمواל דס"ל מתירין מבוג לבגד יש לומר הци, משא"כ לרבות דס"ל אין מתירין מבוג לבגד ע"כ דהיא מצוה חיובית, וא"כ שוב פסול מצד מצוה הב"ע, ושוב לא צריך קרא דלק למעוטי גזולה.

במי אכיל, ולכן אמרין דין זה מצוה חיובית אלא מצוה שלילת דהינו שאסור לאכול חוץ לסוכה, אבל אכילת הסוכה אינה מצוה כלל, ועתה יש לומר דיל"ש בזה שהוא הב"ע, כיון דבאמת אכל בסוכה, רק שהוא בעברית, ולא נוכל לומר דנחשב כאילן אכל חוץ לסוכה, ושוב לא עבר כלל, וענין מצוה הבהה בעברית לא שיקן אלא במצוות חיובית. אלו תורף דבריו ודברי פי חכם, חן.

ומעתה נראה, דאותה סברא עצמה יש לומר גם לעניין עשיית בר חיובא, דזוקא אם היא מצוה חיובית כמו כתיבת ס"ת הוא הדין דאינה חיובית במצוות כתיבת ס"ת הוא הדין דאינה כשרה במצבה זו, משא"כ במצבה של עניינה הוא להתир דבר כמו מצות סוכה, שפיר אמרין דआ"ג שלא עשה בר חיובא, מ"מ כיון דהוא סוכה ולא אכל חוץ לסוכה, לא שיקן לומר דהוא סוכה פסולה.

[ונ"ל שבזה פליגי הר"מ ז"ל והרא"ש ז"ל בשחיטה, اي נקרי פסול מצד אינו בר זביחה, ואפילו להרא"ש ז"ל, החט שאני דכתיב וחבת ואכלת ושפיר יש למידרש קראי הци, והו כי כמו מזוודה דהו גזרת הכתוב, משא"כ לגבי למדוד מס"ת שפיר אמרין כנ"ל.]

ומעתה נ"ל דזוקא אם אמרין ציצית חובה גברא וכמ"ש לעיל דר"ת ס"ל (קדעת המהרש"א) דהו חוב גמור, וא"כ הו ציצית מצוה חיובית, ושפיר יש לילך ציצית מס"ת, משא"כ למ"ד ציצית היא חובה טלית, אם כן אין זה חובה רק

הרגיש
שאינו
ס"ת,
ושתאי
הביבן,
ווזותה
שורית
מקום
הדין
תיבה

קשה
שיהי
אלא
דזה
ן על
אין
ולוב
ז"ל.
: רך
יש
הוא
בא,
ומע
ותרו

פ"י
ויל
מ"
ל.
לא
ין
אם

המצויה, וכ"כ הריטב"א עי"ש, וכ"כ הגאון חת לשו"ע או"ח (ס"י תרלט) אי לאו דכתיב וכור, רק לישב ולדור בסוכה, רק לילה הראשונה וכור, רק לילה הראשונה וכור, בסוכה חיובא איכא כל ז מביא בפנוי (סוכה דף כ מצויה פטורין מן הסוכה רלי, זלענין סוכה איכא ר דבכל שעה ושעה עובר וכור, משא"כ בסוכה איכא ועשה כשאוכל ושותה עי"ש, הרי לדבריו דעתן ללא אכילה ומה שמתרכז בוה המני"ז דלא הוה מצויה זה מצויה דרישות וכשר היא

עוד

הנה בגם' סוכה (דף וידילמא ס"ל כמ"ד הראשון שוב אינו מבר שאותו, עיין ברשי"ז ז"ל (ש שלאי ישבו בסוכה כל ימ' הדבר יפלא על כל גודלי כלל בסוכה, ובפרט בשליחותה, וגם מצטרע אין הראשון לדעת הרבבה פנו לא קיימו מצויה סוכה, והמחייבים

ועלה בדעתו לחלות זאת בפלוגת התוט' והראב"ד והרש"ב"א ז"ל בירדו גשמיں בלילה הראשונה אם חייב גם כן לאכול בסוכה, וחתוט' (ע"ש בתוד"ה במני' תרגימא) כתבו בהדייא, דחייב מה"ט כיון דהו גזה"כ לאכול בסוכה, אמן וראב"ד והרש"ב"א ז"ל ס"ל דעתן חיוב מה"ת לאכול בסוכה גם וכיון שרוצה לאכול ממילא חייב לאכול פת וכיון שרוצה לאכול ממילא חייב לאכול בסוכה, אם כן זה דוקא ללא ידרו גשמיں, אבל בירדו גשמיں אינו חייב לאכול בסוכה. ע"כ. ולפי זה דברינו לתרץ שיטת ר"ת ז"ל נכוונים, אמן מה עשה שסתימת דברי הפוסקים לא נראה כן, ונראה דכ"ע מודים דהילמוד מהג המצווה הוא לגבי לאכול צית פת בסוכה, וכן נראה מהפשטות הסוגיא, וצ"ע עוד בכל זה כי כתבתי לפום ריחטה.

והעיר בוה נכוון של רבינו, הג"ר אברהם בנימין גלאויטשאווער ז"ל מפראגא-אוסטרוב:

הנה לעיל הביא וקיני את דברי הגאון בעל מנתה חנוך ז"ל (במצווה שכה אותן ט) שכותב בפשטות רמצות סוכה הו כמו מצוות ציציתadam ורוצחה אינו אוכל ואינו יושב בסוכה כלל יעוז"ש, וכ"כ התשב"ץ (ח"א סי' ק), ובלח"ם (פ"ג מנדרים ה"ו), אבל פלא מאד מגמ' סוכה (כ"ח סע"ב) תשיבו בעין תדרו, שישيتها גופה מצויה וחובה כל ז', ועוד דאיתא בש"ס סוכה (דף מו ע"א): סוכה בשםינו מיתיב יתבין ברוכי לא מברכינן, ואי אם עיקר המצווה הוא רק האכילה בסוכה, מה זה הלשון אמרת יתריבי מותבנן היל"ל אורכי אקליןן, הרי ממש וראי דישיבה עצמה ללא האכילה היא

איברא דכל זה לפול פולא, אבל לקושטא דAMILTA, מלבד שכתחתי במק"א שדברי המנתה חינוך ז"ל אינם מחווין בזה, ונראה עיקר דסוכה הוא מצ"ע גמורה. ואכם"ל, מלבד זאת הוא בודאי מודה המנתה חינוך דבלילה הראשונה הוא מצווה חיובית לאכול בסוכה, ואם כן אכן קשה על ר"ת ז"ל מהא דסוכת גנב"ך כשהיא בלילה הראשונה גם כן, ובזה נטהר גם ישוד דברינו בשיטת ר"ת ז"ל להליך בין מצווה שהיא חובת הגוף, ולהניאל דבלילה הראשונה כיון דיש חיוב מה"ת לאכול בסוכה תרי הובי חובת הגוף.

הןאמת שיש מקום לומר, לפי מה שנראה מרבני רשי"ז ז"ל בסוכה (דף ז"ז ע"א) במשנה שם, דאפיילו בלילה הראשונה לחכמים דחייב לאכול בסוכה אין הטעם דיש עליי חובת הגוף לאכול בסוכה, רק דיש עליי חיוב לאכול פת ומילא חייב לאכול בסוכה, ולהלמוד מהג המצווה הוא רק על אכילת פת בלילה הראשונה, אם כן גם בלילה הראשונה אכילת סוכה לא הוי חובת הגוף אלא חובת אכילה, ועיין שם בגמי' (סוכה שם) דמקשין על ר"א האיך מהני השלמה, הא לא אכל בתוכה, ותירצה הגמי' דחוור בו ר"א, ופריש"ז ז"ל דחוור מזה ס"ל די"ד טעורות חייב לאכול בסוכה ע"כ. וקשה, הא עכ"פ מודים חכמים דבלילה הראשונה חייב לאכול בסוכה, ואם כן אכן קשה איך מהני השלמה בשניini כיון שלאו בסוכה קא אכיל, לדעת רשי"ז ז"ל דאסור משום בל תוסיפ, וע"כ דעתך רשי"ז ז"ל כדאמרן, דחייב בלילה הראשונה הוא מן התורה רק לאכילת פת, ומילא חייב בסוכה, ולכן מהני השלמה.

ע"ש, ועי' כן בספר פנוי מבין (או"ח סי' רה) שתירץ ג"כ כן קושית החותס' עי"ש, אבל צ"ע, הא בלילה הראשונה עכ"פ בודאי מחייב לאכול בסוכה ואז הרי חובה ופסולה, וא"כ אין הי' הו"א דכשר, הא לא הוא סוכה הרואוי לשבעה, ועוד א"כ נשים לא יברכו על סוכה כמושב' הטור' באו"ח (ס"י ז) רAdam גם לגברי הרי רשות, אין נשים מברכין. ובאמת כתבו בתוס' חולין (דף קי ע"ב) ד"ה טלית ונשים מברכים לישב בסוכה וצ"ע, ועי' בישועות יעקב שכחן דנים אין מברכים לישב בסוכה.

ועוד חמוה לכוארה על המנ"ח, דעתך צריך לישן בסוכה ואי אפשר ז' ימים בלי שינה, דאף ג' ימים א"א כמכואר בנדרים (יד ט"ב) וא"כ הרי חובה. ואפשר יש לדחות adam הי' חוליה או מצטרע לא הי' חייב לישון בסוכה וצ"ע. וי"ל. ואכמ"ל.

המצוה, וכ"כ הריטב"א בח"י סוכה (כו) עי"ש, וכ"כ הגאון חת"ס ז"ל בהגהותיו לשוו"ע או"ח (ס"י תרלט) זו"ל: דבמצה גופי אי לאו דכתיב וכו', א"כ מחייב בכל יום לישב ולדור בסוכה, רק לאכול איינו מחייב רק ליל הראושונה וכו', אבל ישיבה ודרישה בסוכה חיובא אייכא כל ז' וכו' עי"ש, וכן מביא בפנוי (סוכה דף כה) במשנה שלוחי מצוה פטורין מן הסוכה זו"ל: ועוד נראה לי, דלענין סוכה אייכא רשותא טפי, דעתך' דבכל שעה ושעה עובר על מ"ע בסוכה וכו', משא"כ בסוכה אייכא נמי איסורה בקומ' ועשה כשאכל ושותה וישן חוץ לסתוכה עי"ש, הרי לדבריו דעובר בכל שעה אף بلا אכילה.

ומה שמתירץ בזה המנ"ח את קושית החותס' דלא היה מצווה הכא באכילה דהוי מצווה דרישות וכשר הי' לויל דגילה קרא

סימן ק

עוד ביסוד דין ישיבה בסוכות

ומה שנלען"ד להעיר בדבר חדש, עפ"יד הגרא"א ז"ל בספר מעשה רב שכחן לחורש, זהה ואמרין במג' (ראה מהות סוף ע"א) דשבעת ימים תאכל מצות (שמות יג, ז) הרי רשות, אין הפירוש רשות, אלא דlugbi לילה הראשונה שהוא חובה קרי לי' רשות, מצווה לגבי חובה רשות קרי לי', אבל באמת כל האוכל מקיים מצווה דאוריתא. אמר"ק עי"ש בס"י קפה.

ובאמת מוכח לדבריו מדברי בעל המאור בפרק ערכי פשחים (בד"ה כתוב

הגהה בגמ' סוכה (דף מו ע"א) איתא: ודילמא ט"ל כמה"ד כיוון שביריך יו"ט הראשון שוב איינו מברך, גמירי דמאפר אותו, ועיין ברשי' ז"ל (שם ד"ה גמירי וכו') שלא ישבו בסוכה כלימי החג. ע"כ. והנה הדבר יפלא על כל גודולי הדור שלא ישבו כלל בסוכה, ובפרט בלילה הראשונה דהוא חובה, וגם מצטרע איינו מיפטר בלילה הראשון לדעת הרבה פוסקים, וא"כ אםאי לא קיימו מצווה סוכה, וכבר נתחבטו בזה המחברים.

גוס' ירדן כון מניון כיוון ב"ד יכול הוא זיבר ידרו יכול יטה כ"ע יכולニア טא. הם ז"ל און זכה הרי גינו ז"ן גונה דף זכי רך יבי מע זיא